

PIOTR WIERZCHOŃ

W poszukiwaniu czasowników nieznanych lingwist(k)om

Abstract. The paper presents a list of 437 verbs which have not been recorded in lexicography. As the source of reference, the author consulted a spelling dictionary of the Polish language, *Wielki słownik ortograficzny PWN*, 2nd edition, 2006. The concept of this paper originated from the wish to satisfy the curiosity after reading *Indeks neologizmów* [Index of Neologisms] prepared by Krystyna Waszakowa in her work *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny* [Word-formative internationalisation processes in modern Polish]. The index contains a list of nouns. Given that K. Waszakowa did not take verbs into account (there are far (?) fewer neo-verbs than neo-nouns), the author decided to find out whether it is true that the number of verb neologisms is so small that their philological analysis is pointless from the point of view of research, vocabulary registration, etc. If nouns, such as *podczłowiek*, *miniokupacja*, *redefinicja*, are of interest, why not record the prefixal constructions of the *do-*, *z-*, *od-*, *na-*, *w-*, *wy-*, *za-*, *od-*, *nad-* etc. *-robić* type? The analysis included randomly selected texts from the „Rzeczpospolita” daily (without any thorough preparation with respect to the content; the texts available were sequentially analysed until the satisfactory result was obtained). The texts under review included an incomplete (it is virtually impossible to determine completeness in this case) electronic archive from the years 1993–2006.

Abstrakt. W artykule przedstawiono listę 437 czasowników nienotowanych leksykograficznie. Za monitor przyjęto *Wielki słownik ortograficzny PWN*, wyd. II, 2006. Idea tekstu zrodziła się w wyniku próby zaspokojenia zaciekawienia wywołanego zawartością *Indeksu neologizmów* opracowanego przez Krystynę Waszakową w pracy *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny*. Indeks ten obejmuje listę rzeczowników. Na kanwie niezainteresowania się przez K. Waszakową czasownikami (jak wiadomo, neoczasowników powstaje zdecydowanie (?) mniej niż neorzeczowników) postanowiliśmy sprawdzić, czy rzeczywiście czasowniki tworzą tak nieliczny zbiór neologizmów, iż rozpoczęcie ich filologicznego oglądu jest bezcelowe pod względem korzyści poznawczych, rejestracyjnych itp. Przyjmujemy, że jeżeli interesuje nas wyraz: *podczłowiek*, *miniopera*, *redefinicja*, to dlaczego nie odnotowywać by rodzimych prefiksalnych konstrukcji typu: *do-*, *z-*, *na-*, *w-*, *wy-*, *za-*, *nad-* itd. *-robić*. Sprawdzeniu poddano wrywkowe fragmenty dziennika „Rzeczpospolita” (bez systematycznych, uprzednich przygotowań co do zawartości materiału; całość tekstów analizowaliśmy w sposób tzw. jak leci aż do uzyskania interesującego nas wyniku – ponad czterystu przykładów czasowników). Obserwacją objęliśmy niepełne (trudno nawet ustalić, co oznaczałoby określenie „pełne”) e-roczniki 1993–2006.

1.

(Rozdział, w którym wyjaśniamy, dlaczego zainteresowaliśmy się neoczasownikami prefiksalnymi, oraz zapowiadamy, że zamierzamy jedynie zaprezentować dane materiałowe bez podejmowania prób analiz morfologicznych i onomazjologicznych żadnych.)

Treść dzisiejszego komunikatu derywatologicznego, naprędce skreślonego dla celu ekscerpcyjnego (przygotowanie listy 437 przytoczonych ekscerptów zajęło piszącemu ten ustęp nie więcej niż trzy kwadranse), zrodziła się w wyniku próby zaspokojenia zaciekawienia wywołanego cenną zawartością *Indeksu neologizmów* opracowanego przez Krystynę Waszakową w pracy *Przejawy internacjonalizacji w słotwórstwie współczesnej polszczyzny*. Indeks ten, dla każdego leksykografa praktyczny i niezbędny, obejmuje listę rzeczowników: „Niniejszy zbiór tworzą zebrane pod kątem badanego w pracy zjawiska internacjonalizacji polskiego systemu słotwórczego rzeczownikowe neologizmy, które pojawiły się w polszczyźnie w latach 1985–2004” (Waszakowa 2005: 228). Na kanwie dozwolonego przecież świadomym wyborem (Waszakowa 2005: 37) naukowym niezainteresowania się przez K. Waszakową czasownikami (jak wiadomo, neoczasowników powstaje znacznie (?) mniej niż neorzeczowników) postanowiliśmy sprawdzić, czy rzeczywiście czasowniki tworzą tak niewielką grupę neologizmów, iż rozpoczęcie ich filologicznego oglądu jest bezcelowe pod względem korzyści poznawczych, rejestracyjnych itp.

Powiedzmy wprost: jeżeli interesuje nas wyraz: *podczłowiek*, *miniokupacja*, *redefinicja*, to dlaczego nie odnotowywać by jakichś konstrukcji typu: *do-*, *z-*, *od-*, *na-*, *w-*, *wy-*, *za-*, *nad-* itd. *-robić*. Dla wzbogacenia leksykonu należy obserwować i powyższe derywaty. Jest racjonalne, że neoczasowników powstaje stosunkowo niewiele, ale nader często w badaniach leksykologicznych w domyśle zakłada się jedynie obserwacje konstrukcji bezafiksowych (osobnym problemem jest to, jak nazywamy segment *tele-* itp.), np.:

afrykanizować	internalizować
akwirować	kreczować
brandzlować	leasingować
bumblować	personalizować
chatować	surfować
delożować	teleportować
glajchszaltować	itd.
hurgotać	

Ponieważ kłopotliwe bardzo jest niesporne mówienie o definicji neologizmu (pomijamy w tym miejscu omówienie kilkudziesięciu ujęć teoretycznych; neologizmem w niniejszej pracy jest wyraz nienotowany w *Wielkim słowniku ortograficznym PWN*,

dla nas wszechwiednym¹), to można przecież dla komfortu założyć, że gdy wyrazy (ilustracja z książki K. Waszakowej):

rebaptyzacja 72	recentralizacja 131
rebarbaryzacja 131	rechrystianizacja 131
rebolszewizacja 131	redefinicja 72, 130, 131
rebułgaryzacja 184	

są traktowane jako neologizmy, to wyrazy:

rebaptyzować	recentralizować
rebarbaryzować	rechrystianizować
rebolszewizować	redefiniować
rebułgaryzować	

także powinny uchodzić za równie pasjonujące. O tym powie się niżej.

2.

(Rozdział, w którym zaprezentujemy materiał, z którego pobraliśmy czterysta trzydzieści siedem czasowników, jako też i omówimy sposób jego prezentacji.)

Sprawdzeniu poddaliśmy wrywkowe fragmenty dziennika „Rzeczpospolita” (bez systematycznych, uprzednich przygotowań co do zawartości materiału; całość tekstów analizowaliśmy w sposób tzw. jak leci aż do uzyskania interesującego nas wyniku – ponad czterystu przykładów czasowników). Obserwacją objęliśmy niepełne (trudno nawet ustalić, co oznaczałoby określenie „pełne”) e-roczniki 1993–2006. Co więcej, w analizie wypisywaliśmy chętnie jedynie formy prefiksalne. W niniejszym tekście dodatkowo wyliczamy te czasowniki, których nie notuje *Wielki słownik ortograficzny PWN*, a więc słownik stanowiący dla nas w przestrzeni tego wypowiedzenia filtr neologiczny. Formy refleksywne oczywiście zliczamy osobno, ale nie zaznaczamy tego pogrubieniem, np.:

Dlatego też nie widzę powodu, żeby im odbierać to miejsce na ziemi, gdzie mogą reagować nieskrępowanymi wybuchami wesołości na dowcipy typu: „Idź, **ponazachwycaj** się naturą”.

Cytaty podajemy wstrzemięźliwie wedle schematu:

Negocjator europejski Hugo Paemen starał się **oddramatyzować** napięcie EWG – USA twierdząc, że dla Europejczyków nie ma tematu, który mógłby doprowadzić do fiaska całych negocjacji.
1993.12.11

Ku uwadze: wszystkie cudzysłowy graficznie różnie prezentowane zamieniamy na cudzysłowy o postaci „ ”.

¹ Ponieważ *Wielki słownik ortograficzny PWN* jest niejeden, wybieramy w roku 2007 jako filtr słownik umieszczony pod adresem: <http://so.pwn.pl/>

3.

**(Rozdział, w którym przedstawimy wpierw listę ekscerptów
w oryginalnych formach tekstowych,
a następnie zaproponujemy ich formy hasłowe.)**

Oto depozytorium neoczasowników – lista wynotowanych form tekstowych (w niektórych przypadkach dysponujemy kilkoma formami fleksyjnymi tego samego leksemu, lecz ze względu na ograniczenia miejsca mikroskopicznie podajemy jedynie jedną wybraną formę). Pozostawiamy oryginalną pisownię, czasem nieudatną, także minuskułę oraz majuskułę zostawiamy z prawdą w zgodzie:

deetatyżuj	nadtopniały	Obdeptałem
dekamufluje	nadwartościował	obsmarkał
delegitymizować	nadyskutowali	odamerykanizować
demotywować	naerotyzowała	oddramatyzować
dereguluje	nafutrował	odełgać
desolidaryzuję	naglówkować	odetatyżować
desynchronizować	nailluminowało	odfabularyzował
dezaktywizuje	naintryguje	odgłodować
dezindywidualizuje	nakisiła	odinterpretować
dodefiniowała	naklikać	odkiełkuje
dodłubał	namajstrować	Odkłapnij
dodreptano	namarudził	odkomercjalizować
dodryfowała	naodbrązowiamy	odkonwojować
dofastrygować	naodpoczywali	odkrakać
dofutrował	naogłądać	odkrzyczeli
dohamował	napoprzestajemy	odmılcział
doheroizować	naprzewracać	odpękać
dohumanizować	napytlowali	odplombowaliśmy
dointerpretować	narozdawać	odplotkować
dokołowała	narozsyłałem	odpożyczać
dokołysał	nasmakować	odpreparować
dokonwojuje	nasprostowywali	odsowietyzować
Dołomotać	nastrugali	odstresować
domotywować	nastrzelił	odsyfili
dopucować	nastukał	odtorpedować
dosmarować	naświecimy	odzespolił
doszacował	natrenować	otłuszczył
dotargowano	natrzaskała	poangażował
dotłumaczyć	nauchwalali	poasystuje
Doturlała	naustalamy	pobabrać
doubezpiecza	nawalczyłem	pobalować
dozbierać	nawjeżdżał	pobarwił
dożartować	Nawręczali	Pobatożyć
kontrmanifestować	Nawygrywali	Pobiadoli
kontrprogramować	nawyolbrzymiać	poblokować
nabełtał	nawypisywali	pobłaznuje
nachachmęcił	nawysilali	pobobrować
nadinterpretował	nazastawiano	poboksować
nadańczyła	nazganialiśmy	poborował

pobrodzić	polawirować	porechoce
pobronić	połążować	porecytować
pobronować	połączakować	porejestruje
pobrylować	policytować	porewanżuje
pobrzęczeć	polobbować	porozmarzali
pobrzydzić	pomaltretować	porozmywało
pocenzurować	pomanewrować	porozrabiać
pocmoktaj	pomanipuluje	porozwaczać
Poćpaj	pomarynować	porzęził
poddepilować	pomasować	poserwował
podebatować	ponawracali	posiłowali
podegustowało	ponawtykał	pospotykać
podelektować	ponazachwycaj	postartować
podfabularyzował	ponegocjować	postatystował
podfinansowało	poobcować	postrajkować
podinscenizować	poobmacujemy	posurfować
podklepała	poobrażali	poszczotkować
podkruszyło	Poodłamywać	poszkiecować
podkurował	poodpinać	poterminować
podmeldował	poodpoczywać	potestować
podmęczył	Poodwoływałem	potupać
podocierały	poopluwali	poubijali
podogrywać	pooszczędzać	poubolewać
podokręcać	popastwić	poujawnia
podolepiał	Popatyczkuj	Pounosiły
podotykać	poperfumować	pouskarzać
podpompować	popilotować	pouszkadzało
podredagował	popławić	poutrzymywali
Podremontowano	Popocilem	powielbić
podreżyserować	popodróżować	powisieć
podsyipać	popoprawiał	powpisywał
podwindować	popraktykować	powpłacali
podzlecic	poprocesuje	powspinać
poedukować	poprognoszować	powykruszały
poeksperymentować	poprostować	Powylegiwać
pofukały	poprzedzierać	pozastanawiać
pogazduje	poprzegrywali	półdrzemała
pogazował	poprzeliczać	prefinansuje
pogdybać	poprzeprowadzali	preinstalować
poimprowizować	poprzepychali	preorientuje
poinhalować	poprzerastany	przeanieliło
poinwigilować	poprzeszkadzać	przearanżował
poironizować	poprzewidywać	przebiwakowali
pokategoryzować	poprzydzielać	przeboksować
Pokichać	poprzymierzać	przebukować
poklęli	poprzyrastały	przećpał
poklikać	poprzsylało	przedojrzyć
poknuć	popsocić	przedryblować
pokoczować	poppsychologizować	przedryfował
pokojarzyli	popudrować	przeeskortować
pokorespondować	poradować	przeflagować
pokrytykować	porapować	przeformatowało
polaminowałem	porealizowali	przefotografować

przegazować	przytruła	wykontraktować
przekaligraował	readaptować	wykopuluję
przekitłasimy	recywilizowali	Wymaskowali
przekombinował	redefiniować	wymiareczkować
przekonwojowano	redystribuuje	wyoperowano
przekozłować	reemitować	wypączkować
przeleżakował	refakturowała	wypertraktował
przemetkuje	regwarantować	wypiaskować
przemłóciły	reimplantować	wypiszczał
przemundurować	rekombinuj	wypłaszczyć
przenegocjować	rekomunizowała	wyprojektować
przenominować	rekonsekrował	wyprotestować
przepalowali	rekonstruować	wyrapował
przeparkować	rekreować	wyrasować
przepedałował	relegitymizować	wyrenegocjują
przepękał	relokować	wysezonuje
przepotniała	renacjonalizować	wysiegają
Przepukałem	renaturalizować	wyspacjowałem
przeregulował	replantowali	wystandaryzować
przerężyserowali	rozczławać	wysyntetyzować
przeryczeć	rozegzorcyzmować	wyszufłuje
przeskakać	rozklonują	wytransmitować
przesondowano	rozmalować	wyturlała
przespekulował	rozmerdał	zaantagonizowałyby
przestemplować	rozparowały	zabasuje
przeszpachłować	rozpaskajmy	zabiałkować
przetaszczyc	rozplombować	zabredził
przetelepała	Rozroluj	zabudżetować
przetliły	rozsentymentalizowałam	zabuzował
przetransplantowali	roznobowało	Zacudowano
przetruchtać	rozsynchronizowały	Zaczatowałem
przetupano	Rozwichrował	zafaksować
przevegetować	subdelegować	zafantazjowałem
przewerbować	subwokalizuje	zafunkcjonował
przewędkowałem	wyantyszambrował	zagęstniało
przewokalizuje	wybalansować	zagłówkować
przyatakowano	wybuczeć	zahajcować
przycelować	wybulgotać	zaimplantować
przydrzemać	wyczaiłam	zaintubował
przyflekuję	wyczerniał	zakantowała
przygnić	wydudniłem	zakatalogowała
przygrzmocić	wydiskutować	zakolczykować
przykoczowali	wydziabąć	zakrawędziować
przyłagodzić	wyedytowało	zakumpluję
przynudził	wyeksterioryzowało	zalegitymizowałyby
przypakuje	wyemanowało	zamataczyć
przypchnęła	wyestymować	zamiękł
przypodobować	wygdakać	Zapałujcie
przystrugać	wygłodować	zaprognozować
przyszczytać	wygłówkować	zapromować
przyszlusuje	wygumowano	zaprokował
przyszpować	wyindywidualizować	zaruchać
przytańczyła	wyklikano	zarymować
przytopić	wyklonować	

Po operacji lematyzacji otrzymujemy:

deetatyżować	naodbrzązawiać (się)	odtorpedować
dekamuflować	naodpoczywać (się)	odzespolic
delegitymizować	naogładać (się)	otłuszczyć (się)
demotywwać	napoprzestawać	poangażować
deregulować	naprzewracać (się)	poasystować
desolidaryzować (się)	napytłować	pobabrać
desynchronizować	narozdawać	pobalować
dezaktywizować (się)	narozsyłać	pobarwić
dezindywidualizować	nasmakować (się)	pobatożyć
dodefiniować	nasprostowywać (się)	pobiadolić
dodłubać (się)	nastrugać (się)	poblokować
dodreptać	nastrzelić	pobłażnować
dodryfować	nastukać (się)	pobobrować
dofastrygować	naświecić (się)	poboksować
dofutrować	natrenować	poborować
dohamować	natrzaskać	pobrodzić
doheroizować	nauchwalać	pobronić
dohumanizować	naustalać (się)	pobronować
dointerpretować	nawalczyć (się)	pobrylować
dokołować	nawjeżdżać (się)	pobrzęczeć
dokołysać	nawręczać	pobrzydzić (się)
dokonwojować	nawygrywać	pocenzurować
dołomotać	nawyolbrzymiać	pocmoktać
domotywwać	nawypisywać	poćpać
dopucować	nawysilać (się)	poddepilować
dosmarować	nazastawiać	podebatować
doszacować	nazganiać	podegustować
dotargować (się)	obdeptać	podelektować (się)
dotłumaczyć	obsmarkać	podfabularyzować
doturlać (się)	odamerykanizować	podfinansować
doubezpieczać (się)	oddramatyzować	podinscenizować
dozbierać	odełgać	podklepać
dożartować	odetatyżować	podkruszyć
kontrmanifestować	odfabularyzować	podkurować
kontrprogramować	odgłodować	podmeldować
nabełtać	odinterpretować	podmęczyć
nachachmęcić	odkiełkować	podocierać (się)
nadinterpretować	odklapnąć (się)	podogrywać
nadańczyć	odkomercjalizować	podokręcać
nadtopnieć	odkonwojować	podolepiać
nadwartościować	odkrakać	podotykać (się)
nadyskutować (się)	odkrzyzczyć	podpompować
naerotyzować	odmilczeć	podredagować
nafutrować	odpękać	podremontować
nagłówkować (się)	odplombować	podreżyserować
nailuminować	odplotkować	podsyipiać
naintrygować	odpożyczać	podwindować
nakisić	odpreparować	podzlecić
naklikać (się)	odsowietyzować	poedukować (się)
namajstrować	odstresować (się)	poeksperymentować
namarudzić	odsyfić	pofukać

pogazdować	poprzedzierać	powylegiwać (się)
pogazować	poprzegrywać	pozastanawiać (się)
pogdybać	poprzeliczać	półdrzemać
poimprowizować	poprzeprowadzać (się)	prefinansować
poinhalować	poprzepychać (się)	preinstalować
poinwigilować	poprzerać	preorientować
poironizować	poprzekadzać	przeanielić się
pokategoryzować	poprzewidywać	przearanżować
pokichać	poprzydzielać	przebiwakować
pokląć	poprzymierzać	przeboksować
poklikać	poprzyrastać	przebukować
poknuć	poprzysyłać	przećpać
pokoczować	popsoć	przedojrzeć
pokojarzyć	popsychofizować	przedryblować
pokorespondować	popudrować	przedryfować
pokrytykować	poradować (się)	przeeskortować
polaminować	porapować	przeflagować
polawirować	porealizować	przeformatować (się)
połążować (się)	porechotać	przefotografować
połączakować	porecytować	przegazować
policytować	porejestrować	przekaligrafować
polobbować	porewanżować (się)	przekitłaszać
pomaltretować	porozmarzać	przekombinować
pomanewrować	porozmywać	przekonwojować
pomanipulować	porozrabiać	przekozłować
pomarynować	porozważać	przeleżakować
pomasować	porzezić	przemetkować
ponawracać	poserwować	przemłócić
ponawtykać	posiłować (się)	przemundurować
ponazachwycać (się)	pospotykać (się)	przenegocjować
ponegocjować	postartować	przenominować
poobcować	postatystować	przepalać
poobmacywać	postrajkować	przeparkować
poobrażać	posurfować	przepedałować
poodłamywać	poszczotkować	przepękać
poodpinać	poszkicować	przepotnieć
poodpoczywać	poterminować	przepukać
poodwoływać	potestować	przeregulować
poopluwać	potupać	przereżyserować
pooszczędzać	poubijać	przeryczeć
popastwić	poubolewać	przeskakać
popatyczkować	poujawniać (się)	przesondować
poperfumować	pounosić	przespekulować
popilotować	pouskarzać (się)	przestemplować
popławić (się)	pouszkadzać	przeszpachlować
popocić (się)	poutrzymywać (się)	przetaszczyć
popodróżować	powielbić	przetelepać (się)
popoprawiać	powisieć	przetlić (się)
popraktować	powpisywać	przetransplantować
poprocesować (się)	powpłacać	przetruć
poprognozować	powspinać (się)	przetupać
poprostować	powykruszać (się)	przewęgetować

przewerbować	rozmalować (się)	wyprotestować
przewędkować	rozmerdać (się)	wyrapować
przewokalizować (się)	rozparować	wyrasować
przyatakować	rozparzać	wyrenegocjować
przycelować	rozplombować	wysezonować (się)
przydrzemać	rozrolować	wysięgać
przyflekować	rozsentymalizować (się)	wyspaczować
przygnieć	rozsobować	wystandaryzować
przygrzmocić	rozsynchronizować (się)	wysyntetyzować
przykoczować	rozwichrować (się)	wyszuflować
przyłągodzić	subdelegować	wytransmitować
przynudzić	subwokalizować	wyturlać (się)
przyapakować	wyantyszambrować	zaantagonizować
przypchnąć	wybalansować	zabasować
przypodobować	wybuczeć	zabiałkować
przystrugać	wybulgotać	zabredzić
przyszczytać	wyčiaić	zabudżetować
przyszlusować	wyczernieć (się)	zabuzować
przyszpanować	wydudnić	zacudować (się)
przytańczyć	wydyskutować	zaczatować
przytopić	wydziabać	zafaksować
przytruć	wyedytować	zafantazjować
readaptować	wyeksterioryzować	zafunkcjonować
recywilizować	wyemanować	zageśnić (się)
redefiniować	wyestymować	zagłówkować
redystrybuować	wygłaskać	zahajcować
reemitować	wygłódować	zaimplantować
refakturować	wygłówkować	zaintubować
regwarantować	wygumować	zakantować
reimplantować	wyindywidualizować	zakatalogować
rekombinować	wyklikać	zakolczykować
rekomunizować	wyklonować	zakrawędziować
rekonsekrować	wykontraktować	zakumplować (się)
rekonstruować	wykopulować	zalegitymizować
rekreować (się)	wymaskować	zamataczyć
relegitymizować	wymiareczkować	zamięknąć
relokować	wyoperować	zapałować
renacjonalizować	wypączkować	zaprognozować
renaturalizować	wypertraktować	zapromować
replantować	wypiaskować	zaprorokować
rozcałować	wypiszcząć	zaruchać
rozegzorczyzmować	wypłaszcząć	zarymować
rozklonować (się)	wyprojektować	

4.

**(Rozdział, w którym przytoczymy rzeczywiste – interesujące
naszym zdaniem – konteksty neoczasowników oraz dni publikacji,
z których pochodzą te konteksty.)**

Niektórzy widzą w tym triumf amerykańskiego czy angloamerykańskiego modelu regulacji, czy raczej deregulacji wszystkiego zgodnie z rynkowym reżimem: prywatyzuj, **deetatyźuj**, demonopolizuj, decentralizuj, komercjalizuj, bądź innowacyjny i konkurencyjny, otwieraj się na rynki, działaj jako aktor globalny, zaspokajaj wszelkie potrzeby i wymyślaj nowe, zachęcaj do konsumpcji.

2000.03.14

Nie pochwalam, po prostu **dekamufluje** oszukiwanie wyborców, które jest w tej chwili uprawiane przez inne partie.

2005.05.04

(...) pomocą logistyczną, finansową i wywiadowczą dla „Solidarności” w Polsce, co osiągało co najmniej trzy cele: drenowało gospodarkę bloku poprzez przerwy w dostawach z polskich fabryk, wymuszało sowiecką pomoc gospodarczą dla Polski oraz pomagało **delegitymizować** ideologię, opartą rzekomo na władzy klasy robotniczej.

1994.12.10

Pewne postawy kierownictwa, organizacji mogą **demotywować** pracowników.

2000.04.05

Lewica prywatyzuje, **dereguluje** rynek, próbuje reformować rozbuchane opiekuńcze projekty, dąży do obniżenia podatków.

2001.05.26

Upoważniłem ją do użycia również mego nazwiska, gdyż nie chciałem, aby myślała, że dla interesownych względów (L’Herne) się z nią **desolidaryzuje**.

1998.03.28

Czy można odwrócić ten proces: poddać mózg działaniu pola elektromagnetycznego, aby w ten sposób nie synchronizować, lecz **desynchronizować** neurony odpowiedzialne za atak epilepsji?

1995.08.04

Wynika to przede wszystkim ze zniechęcenia części bezrobotnych do dalszego poszukiwania pracy. Część z nich rzeczywiście się **dezaktywizuje** (najprawdopodobniej szczególnie starsi), zdając się na utrzymanie rodziny i/lub społeczeństwa, część natomiast znajduje zatrudnienie w szarej strefie.

2003.03.07

Działają zjawiska psychologii tłumu, który **dezindywidualizuje** człowieka, uwalnia go od przestrzegania norm i od strachu przed ich złamaniem.

2001.03.17

Jako środowisko pewne czy jako Krajową Radę Radiofonii, czy jako firmę telewizja publiczna, czy jako rząd, czy jako jakiś konglomerat tych podmiotów; jak by pani tę drugą stronę **dodefiniowała**, kim jest ta druga strona sporu, prawda?

2003.02.20

Pan Waldemar jednak na tym nie poprzestał i dłużej tam, gdzie niejeden już by skończył. Dłużej i **dodłubał** się do polskich korzeni Ajschylosa i Pitagorasa!

2001.10.13

W ten sposób „**dodreptano**” do dymisji Siwickiego i Kiszczaka (przyjęte przez Sejm 6 lipca), a krótko potem Jaruzelski uznał, iż jego misja gwaranta pokojowego przekazania władzy dobiega końca.

1998.10.24

A koalicja AWS – UW **dodryfowała** właśnie do sporej rafy. Jest nią przyszłoroczny budżet.

1998.05.13

Jaką teorię **dofastrygować** do Gołoty? Liczę na to, że ktoś kompetentny to zbada.

1998.10.05

Pominę kwestię, jak sejm paroma miliardami obligacji restrukturyzacyjnych **dofutrował** z naszej kieszeni bankrutów.

1998.03.07

Na 15. OS-ie nie **dohamował** na jednym z zakrętów, wpadł do rowu, uderzył w skarpe, po czym zaliczył kolejny rów i skarpe.

1999.05.31

Czytelnik odnosi nieodparte wrażenie, że Edelman robi wszystko, aby „**doheroizować**” śmierć milionów Żydów, pomordowanych przez nazistów, ale ofiarą tych zabiegów padają powstańcy z getta.

1998.06.06

I jeśli ODS, która ustawę przeforsowała, zastanawia się dzisiaj, czy nie należałoby jej „podostrzyć”, niektórzy dawni dysydenci uważają odwrotnie, że należy ją **dohumanizować**.

1993.12.17

Nie ma też podstaw, aby „**dointerpretować**” przepis art. 19 ustawy o samorządzie załogi w sposób, w jaki uczyniono to w statucie, oznaczający pozaustawową możliwość pozbycia się legalnie powołanej rady.

1994.11.22

Biuro Prasowe PLL LOT SA powiadomiło o skutkach twardego lądowania samolotu rejsowego boeing 767 (300) 31 grudnia ub. roku zwracając uwagę na to, że po wylądowaniu maszyna samodzielnie **dokołowała** do rękawa.

1994.01.04

W Warszawie słupek rtęci na termometrach **dokołysał** się już do poziomu 33,3 st. C. Tegoroczny czerwiec jest rekordowo gorący.

1996.06.19

„Jedź autostradą w Hiszpanii nr. .. za miejscowością. .. zatrzymaj się na stacji benzynowej i zadzwoń do Poznania pod numer. .. , a wówczas przyjedzie do ciebie przedstawiciel firmy, który **dokonwojuje** cię do miejsca rozładunku”.

1995.08.11

Pamięć górali jednak nie zawiodła i sędzia dostał za swoje: „**Dolomotać** by mu trzeba, Adamowi najniższe noty wydał!”.

2003.03.03

Dlatego rząd, proponując wyższe ulgi remontowe rozłożone na 3 lata chciał **domotywować** wszystkich tych, którzy zechcą modernizować swoje mieszkania i domy, dokonując w nich remontów kapitałnych i średnich.

1994.11.08

Z newsów politycznych trzeba odnotować głos z Sejmu Ryszarda Bugaja: „Ja tu nie byłem dwa lata, a jeszcze zdołano coś **dopucować**”.

1999.07.08

Nie trzeba zjeść wszystkiego, można tylko spróbować na rożek kromki, no może potem jeszcze odrobinę **dosmarować**.

2000.12.08

Przykładem niech będzie piątek, kiedy NBP wyraźnie nie **doszacował** skoku płynności rynku.

1994.10.03

Według niego **dotargowano** się nawet ceny tytułu „ŻG” – 7 miliardów starych złotych.

1995.04.26

Oprócz listy dialogowej, czyli suchego tekstu, jest jeszcze obraz, jest nastrój oraz to, że czasem tłumaczenie czegoś jest zbędne, innym razem trzeba coś „**dotłumaczyć**”, dodać od siebie.

2002.09.13

Zaraz po голу Parksa i wznowieniu gry piłka znalazła się na aucie, wybita przez jednego z Kostarykan. **Doturlała** się pod kostarykańską ławkę, a tam schwycił ją w ręce jeden z oficjeli.

2002.06.10

Cały czas jest jednak szansa na rozwój ubezpieczeń dodatkowych, w których klient się „**doubezpiecza**”, wykupując polisę, z której finansowane są świadczenia nieobjęte ubezpieczeniem obowiązkowym.

2003.01.06

Nie jest zaś winą Komisji, że zgłosili swego kandydata w ostatniej chwili – na pół godziny przed północą 28 września, i nie mogli potem brakujących głosów **dozbierać**.

1995.10.07

I jeszcze żart – w wywiadzie dla jednej z amerykańskich gazet powiedziałem, że jeśli Wałęsa zostanie prezydentem, to ja proszę o azyl w Rosji. Cóż, Lechu wygrał, mnie pozostało **dożartować** do końca.

2001.03.17

Wielu Basków jest zastraszonych. Boi się mieć własne zdanie. Ja nie chcę manifestować ani **kontrmanifestować**, oplakiwać zabitych policjantów ani więźniów z ETA.

1996.04.03

Wykorzystał on kontrolowaną Naszą TV do zbudowania nowej stacji TV 4, która zaczęła **kontrprogramować** TVN i przy okazji RTL 7.

2000.05.12

Nie wiem, komu to przeszkadzało, ale potem pojawił się John Maynard Keynes i wszystkim, a nade wszystko decydom, **nabeltał** w głowach.

2004.11.18

Niech mu Bóg przebaczy, bo **nachachmęcił** on w umysłach moich rodaków.

1997.01.11

Minister Sprawiedliwości podał więc swego rodzaju wykładnię do wykładni, albo mówiąc inaczej, **nadinterpretował** wykładnię.

1995.01.14

Przedawkowałem, ponieważ Pola nie przychodziła o tej samej porze. Kiedy wziąłem dwie dozy, ona **nadtańczyła** po czasie i już dygotałem.

2001.07.28

Rywale mniej obcy z trasami alpejskimi mogli rzeczywiście obawiać się najtrudniejszego zjazdu w całym cyklu, tym bardziej że **nadtopniały** słońcem śnieg znów został zamrożony i trzeba było jechać po nierównym lodzie.

1996.01.15

Oczywiście może być posłem, ale mówimy, żeby lepiej nie był posłem, bo do zawodu księdza, do powołania kapłana przywiązana jest pewna szczególna wartość, mianowicie wystarczy być księdzem, żeby człowiek, wierzący zwłaszcza, miał do niego... jakby **nadwartościował** niezależnie od pozycji osoby.

2003.09.25

Wszyscy już się **nadyskutowali** na ten temat i jeszcze nadyskutują.

1999.10.08

Patricia Rozema unowocześniła wyraźnie ponadstuletnią powieść Austen, **naerotyzowała** romantyczne wątki.

2000.12.14

Hugh Mason, jeden z autorów badań, **nafutrował** myszy ziemniakami, które wywołały w ich organizmie produkcję przeciwciał zwalczających biegunkę.

1995.06.10

Przed kupnem akcji takiej spółki trzeba się będzie mocno **nagłówkować**, szukając odpowiedzi na pytanie, jakie figle może nam splateć akcjonariusz większościowy.

2000.04.11

Jeśli nawet nie wiemy, czy rada dawnego towarzysza broni sprawiła, że Gieryski skierował wzrok na to, co w tamtych dniach omroczyło, a zarazem **nailuminowało** jego duszę, wystarczy stwierdzić, że wreszcie otworzyła się skrytka.

1997.09.19

Ile on tam i z kim **naintryguje**, nie mogę przewidzieć – mówił generał.

1994.12.06

I gdybym latem jagód i grzybów nie nzbierała. I gdybym wiosną nie **nakisila** klonowika i bierozowika (sok z klonu i brzozy, czerpany po nacięciu drzew, kiedy wiosną puszczały soki).

2002.08.03

Już powoli odchodzi do historii powiedzonko „osiągnąć coś jednym kliknięciem” – teraz żeby do czegoś dotrzeć trzeba się **naklikać** i **naklikać**, **naogładać** i **naogładać**, naczekać...

2003.02.27

Ile ci dwaj panowie musieli **namajstrować** przy „Akwarium”, żeby z w miarę atrakcyjnej książki sprokurować film nudny jak flaki z olejem, pozostanie ich słodką tajemnicą.

1996.12.18

Ileż w przeszłości Bielecki mi **namarudził**, że jestem malkontent, „jest źle, ale nie aż tak”.

2002.06.08

W ciągu trwającego blisko sześć wieków wyścigu Europa Zachodnia wyprzedziła nas najwyżej o 50–60 lat. A cośmy się **naodpoczywali** to nasze!

1995.01.06

Tyle że kiedy się już **naodbrązowiamy**, **naustalamy**, **naświecimy** pod latarnią i **napoprzestajemy** wierzyć autorytetom, machina postępu zaczyna niekiedy szwankować i tajemniczo odliczać do tyłu.

1994.06.22

Można się napocić, nabiegać, **naprzewracać**, gryźć trawę i nic z tego nie wynika.

2000.10.09

A w PRL, niezależnie od tego, po której stronie by stali, czy broniliby kierowniczej roli partii, czy robotników, daliby sobie radę wyśmienicie, **napytłowali** i wyszli z przekonaniem, że wychodzą zwycięsko.

2002.05.27

Obawiano się, że peeselowski populizm zepchnie nas w kolejny „gierkizm”, czyli **narozdawać**, a później się zastanowimy.

1994.02.14

Co ja się faksów **narozsyłałem!**

2001.09.14

W niej własne Ja-Pilch wypadaloby nieco zakamuflować i dać możliwość czytelnikowi nacieszyć się i **nasmakować** nie tylko Pilcha, ale i Wilczą wolnością.

1998.12.19

Całe szczęście, że jest tak mało artykułów o minfinie, inaczej by się **nasprostowywali** na śmierć...

2002.09.12

Ale przecież nie zapominajmy o truciźnie, którą „**nastrugali** do ciastek”, wystarczającej do zabicia wołu!

2000.09.09

Zawinił kilka bramek, ewidentnie – drugą, zdobytą przez Ulfa Kirstena, gdy zbyt późno wystartował do wycofanej przez obrońcę piłki i **nastrzelil** ją wprost w niemieckiego napastnika.

1995.03.01

Największym rekordzistą jest jednak Andrzej Lepper. Jeszcze dobrze nie rozsiadł się w gabinecie wicemarszałka Sejmu, jeszcze nie **nastukał** się laską marszałkowską, a już posłowie – tym razem koalicji, a konkretnie z Unii Pracy – mówią wprost o konieczności odwołania go ze stanowiska, bo nie wyobrażają sobie, „aby mógł prowadzić obrady Sejmu i udzielać głosu ministrowi spraw zagranicznych”.

2001.11.26

A co tam można **natrenować**. Tak to już jest. Jednemu odpowiada skocznia, co ma krótki próg. Innemu taka, co ma długi najazd.

1996.12.28

Kiedy przyjdzie pora, klub pokaże lokalnym władzom, ile Burezyk **natrzaskała** medali, i może dostanie większą dotację.

1997.08.22

A przecież **nauchwalali** tych ustaw tyle, że całe pokolenia będą miały zajęcie przy ich odwoływaniu.

2005.06.09

Jako oficer piechoty walczył w kampanii polskiej („wiele się nie **nawalczyłem**, dywizja prawie nie weszła do boju”) i we Francji („mieliśmy duże straty”).

1995.06.13

Promuje ten wyścig słowem i uściskiem dłoni, jak przystało kolarskiej legendzie. Na Meerane już się **nawjeżdżał**.

1997.05.12

Nie padło ani słowo w imieniu Polskiego Związku Motorowego, nadęci prezesi zwyczajni są tylko słuchać radosnych przemówień na swój temat, nie padło w imieniu Automobilklubu, a nawet Automobilklubu Dziennikarzy. **Nawręczali** sobie ostatnio odznaczeń i są zadowoleni.

2002.01.15

Nawygrzywali w swoim życiu tyle, że trzeba by o tym napisać oddzielną książkę.

2001.07.09

Agent idąc do domu klienta, by go przekonać do zakupu polisy może naopowiadać mu rzeczy nie-stworzonych, **nawyolbrzymiać**, byle tylko doprowadzić do transakcji – mówi Christopher Large, prezes Amplico Life.

2000.01.17

Czy ja pani zaglądam do szafy, sprawdzam, co tam jest? A tutaj przyjechali dziennikarze, zaglądali do magazynów i Bóg wie co **nawypisywali**.

1997.03.01

Ile by się propagandyści nie **nawysilali**, do mnie i do dziesiątków moich znajomych, i tak nie trafili. Jediną odpowiedzią na natrętą indoktrynację były wielomilionowe „gesty Kozakiewicza” dla rządzących.

2003.02.18

Tu bowiem sowiecki agent ma zamiar uzupełniać dane i zahandlować Amerykanami. Pułapek **na-zastawiano** w Pradze niemało, na podwójnych agentów i na widzów.

1996.09.11

Tak, brałem czynny udział w zganianiu tych żydów do stodoły, kto podpalił tego ja nie widziałem, wiem tylko, że my Polacy żydów **nazganialiśmy** około półtora tysiąca (w wielu zeznaniach występuje właśnie ta liczba, wygląda na liczbę zasugerowaną lub wpisaną przez śledczego) i wsp[omniani] żydzi zostali spaleni.

2001.03.31

Obdeptałem, obwąchałem siedem największych miast amerykańskich. Trzy miesiące przeżyłem w tzw. prawdziwej Ameryce, czyli w 60-tysięcznym mieście na Środkowym Zachodzie.

1995.04.01

Swoje dołożyła też korekta (lub jej brak): „Gniotłem mu noc, ale niezbyt długo, bo **obsmarkał** mi palce”. Smakowity cytacik, nieprawdaż?

1999.06.19

Bułgarska telewizja państwowa ma zamiar „**odamerykanizować**” program ograniczając liczbę niekończących się seriali zza oceanu.

1995.09.01

Negocjator europejski Hugo Paemen starał się **oddramatyzować** napięcie EWG – USA twierdząc, że dla Europejczyków nie ma tematu, który mógłby doprowadzić do fiaska całych negocjacji.

1993.12.11

Antoni Slonimski w swoim „Alfabecie wspomnień” pisze: „Warto by **odelgać** legendę o Wieniawie – bawidamku i fanfaronie w stylu gaskońskim, legendę, która utrwaliła się, fałszywie przekazując nam tę malowniczą i tragiczną postać dwudziestolecia międzywojennego.

2000.01.03

Gospodarka miała się **odetatyzować** stopniowo i wedle ściśle rozpisanej na kilka lat strategii.

2000.02.11

Francuski reżyser Jean-Luc Godard, od czasu debiutanckiego „Do utraty tchu” (1959) wywarł ogromny wpływ na sztukę filmową. Przede wszystkim **odfabularyzował** kino.

1998.01.09

Wszystko odbyło się w sposób maksymalnie zyczliwy i wszyscy byliśmy bardzo smutni, że się rozstajemy – wspomina Bohdan Cywiński, który miał w perspektywie powrót do Warszawy (Znak wychodzi w Krakowie) i brak pracy – teraz trzeba było tylko „**odgłodować**”.

1997.06.14

Skoro można im, wbrew kategorycznemu brzmieniu przepisu („wszelkie prawa”), bez wyraźnej podstawy prawnej, odmówić wstępu na zgromadzenie, to może i inne uprawnienia da się w jakiś sposób „**odinterpretować**”?

1995.07.06

Przypomnijmy najkrócej, jak powstaje piwo. Ziarno (na ogół jęczmień) poddaje się najpierw procesowi słodowania, który polega na nawilżeniu go, poczekaniu aż nieco **odkielkuje**, a następnie wysuszeniu.

1996.01.12

Jak pan Krówka, który nawet policjantowi nie przepuścił: „Jesteś pan flimon za podpinkie szarpany. **Odkłapnij** się”.

1998.02.19

W każdym razie coś w tej materii na pewno trzeba zrobić, żeby polepszyć sposób finansowania ze środków publicznych mediów publicznych, a wtedy oczywiście też będzie łatwiej wszystkich w ramach jakiejś wielkiej debaty nakłonić do tego, żeby też **odkomercjalizować**, czyli odebrać prawo do emisji reklam.

2003.05.15

Niezwłocznie po decyzji prokuratora podejrzanego należy teraz **odkonwojować** do aresztu śledczego i przekazać pod opiekę tamtejszego naczelnika.

1993.12.14

Z kolei przyjdzie **odkrakać** i tym, którzy uważają, że dzieło sztuki to lokata o umiarkowanej wartości.

1994.12.24

Kibice podskoczyli z radości w górę, ale kiedy już **odkrzyczeli** swoje „jeeeeest!” i zorientowali się, kto im sprawił tę radość, wrócili do gwizdania.

2000.12.22

Odstał pan i **odmilczał**?

1998.04.04

Niedawno na dworcu we Wrocławiu czekałem na pociąg i musiałem „**odpękać**” półtorej godziny. Otoczyła mnie grupa bezdomnych.

2002.12.20

Wyposażenie samolotu obserwacyjnego podlega międzynarodowej homologacji, a zanim **odplombowaliśmy** i otworzyliśmy luki z kamerami na Okęciu polscy wojskowi eksperci dokonali dokładnej inspekcji – mówi płk Tomczakowski.

1997.05.15

Niezależnie od opublikowania przez Plus Minus polemik Eliza Olczyk – jak rozumiem również w imieniu gazety reprezentującej uczciwe dziennikarstwo – postanowiła **odplotkować** i odkłamać sprawę w najlepszy z możliwych sposobów.

2000.03.25

Bank miał **odpożyczać** pieniądze oprocentowane w wysokości stopy kredytu refinansowego plus 1 punkt procentowy, z czego marżę zastrzegła sobie agencja.

1994.12.09

Żeby zrobić lifting, trzeba skórę naciąć, naciągnąć, **odpreparować**, i uzyskuje się zupełnie inny efekt niż przy ostrzykiwaniach preparatami, o których mówimy.

1996.09.13

Chcieliśmy **odsowieityzować** i zdekomunizować białoruską szkołę – tłumaczy Uładzimir Kołas, dyrektor szkoły.

2005.07.08

Trzeba przejść przez wielodniowy post, a potem udać się do „szałas-pary”, czyli indiańskiej sauny i pałac szalwii oczyścić się, **odstresować** – mówi Pies – bo w indiańskich obrzędach głównie o to chodzi: odprężyć się, poczuć wolnym, zjednoczyć z wszechświatem, z otaczającą przyrodą, istnieć nie przeszkadzając istnieć innym.

1995.04.15

Napisałam podanie, żeby nam tu teren **odsyfili**, bo nie ma czym oddychać. Dostałam odmowę.

1999.04.22

„No to spróbujmy ją **odtorpedować**” – wałnął Piotr Gembarowski.

2003.08.08

Drugim jest resortowość posunięta do granic absurdu i brak jednolitego kierownictwa nad administracją terenową poszczególnych szczebli (specjalne zasługi ma tu rząd SLD, który „**odzespolił**” część służb, inspekcji i straży na szczeblu powiatu i województwa).

2005.08.31

Chudy, żylasty i wściekły na cały świat. Teraz mój gniew już się troszkę **otłuszczył**. Nie wiem, czy piosenki o nowym mnie kogoś by zainteresowały.

1999.08.19

Coś takiego się porobiło niedobrego, Dejmek miał swoje sprawy, **poangażował** warszawskich aktorów, chciał, żeby oni grali.

1998.05.15

Nic się przecież nie stanie, jeżeli w sprawie oczywistej biegłemu **poasystuje** doświadczony policjant.

2002.05.28

Ja chyba gdzieś to napisałem, co mówiła o mnie Wikta Winnicka: „Bo ty jesteś chłopczyk, który chce się z kolegami w błotku **pobabrać**” – rzeczywiście nie miałem żadnych danych na samotnika, takiego wzniosłego olimpijczyka, trochę zostałem do tego zmuszony...

1998.09.26

Nie przychodził, żeby podyskutować o filozofii, choć na końcu mogło coś takiego się zdarzyć. Chciał **pobalować**.

2000.12.07

W dżungli na tej wysokości panuje jesień. Egzotyczne drzewa ściał i **pobarwił** na rudo przymrozek.

2000.12.06

Pobatożyć sobie nieco...

2001.08.25

On nam wszystko udostępni i pokaże. Dotrze do najdzikszego plemienia w Amazonii, gdzie nie stała jeszcze stopa białego człowieka. **Pobiadoli** nad tym, że prymitywne kultury giną przez tegoż białego człowieka.

1999.11.05

Aby skutecznie sterować AWS, trzeba ją wewnątrznie „**poblokować**”.

1998.02.27

„Nie trzeba mi się wiele dowiadować, Kędy ty chodzisz, doktorze, miłować, Bo która z tobą wieczór **poblaznuje**, każda nazajutrz piżmem zalatuje.

1998.10.12

I nawet pozwolono mu **pobobrować** w archiwum KC, bezkresnym niczym były ZSSR.

1998.02.28

W dodatku często grali z przewagą zawodnika lub dwóch, gdyż gospodarze wyraźnie nie mieli ochoty na grę w hokeja, natomiast chcieli trochę **poboksować**. W drugiej tercji zaczęło się podobnie.

1995.04.24

Dentysta odkrył w jednym z moich zębów dziurkę, zrobił mi zastrzyk, chwycił za wiertło, chwilę **poborował** i, w samym środku pracy, odłożył swój instrument.

2002.04.27

Kiedy czyta się tę obyczajową powieść kryminalną o zbrodniach popełnianych w środowisku zawodowych zbieraczy bursztynu, to chciałoby się rzucić nudną pracę urzędniczą i **pobrodzić**, nawet nago, w zimnych wodach Bałtyku.

1998.12.02

Ja myślę – ale to już mówię z własnej perspektywy – że ten system się zdegenerował, z tym, że żeby trochę **pobronić** kolegów też, także w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, tak naprawdę nie należy postrzegać winnych w tych organach.

2003.04.03

Poza tym oziminy lubią, zwłaszcza na zaszlamowanych glebach, żeby plantacje **pobronować**. Ale trzeba to robić delikatnie, żeby nie uszkodzić roślin.

1996.03.20

Snobów zapewniam, że bez wysiłku będą mogli robić to, co lubią najbardziej, czyli **pobryłować** na salonach, tak jakby wszystko o czym gawędzą, przeczytali i jeszcze na dodatek zrozumieli.

1999.12.24

Sześćdziesiąt decybeli to norma hałasu jeszcze nieszkodliwego dla zdrowia – zdecydowały międzynarodowe instytucje i międzynarodowy świat się tych norm trzyma, projektując czy budując coś, co jednak musi trochę **pobrzęczeć**.

1995.05.12

W komediach potrafiła się pani nawet „**pobrzydzić**”, wkładając okulary lub domalowując sobie piegi.

2003.02.21

Czy nie oznacza to, że chciałoby się trochę **pocenzurować**, pozakazywać. Autor zabrania na przykład publikowania „ogłoszeń i reklam nie mających ceny reklamowanego towaru lub usługi” (art. 51. 1. e).

1995.04.29

Tymczasem, w ramach staropolskiego powitania, Jerzy Urban, redaktor naczelny tygodnika „Nie” zaproponował, aby wszyscy rozsądni ludzie – rzecz jasna wedle Urbanowych kryteriów – wystosowali do papieża list, następującej treści: „Kochany staruszkule! Połóż się do łóżka. (...) **Poćpaj** kawioru, **pocmoktaj** melbę. (...)”

2002.08.17

Hodowca może wyskubać zablakane włosy w złym kolorze lub ufarbować cały fragment sierści”, ostrzega w swojej książce David Taylor. Na Wyścigach nikt nie chowa się, by psa przypudrować czy **poddepilować**.

1995.03.07

Swoim życiorysem dał wam do tego podstawy. Jeśli wniosek opozycji miał służyć temu, żeby **podebatować** o złym stanie bezpieczeństwa, to dalebóg panie pośle Dziwulski, po jasny gwint te wszystkie inwektywy pan tu dzisiaj sformułował.

2000.04.28

No, **podegustowało** się, posiedziało, popiło, zamówiło taryfę i pojechało – relacjonował potem telefonicznie Maziuk Barańskiemu.

2003.01.20

Co więcej, podczas cichego czytania mamy ochotę przebrnąć szybko przez tekst Spillane’a, w przypadku Fleminga zaś chcielibyśmy dłużej się nim **podelektować** (jeśli wolno mi użyć tego słowa dla tak przerażającego fragmentu).

1995.04.15

Scenariusz napisali wspólnie Vincenzo Cerami i Roberto Benigni. Cerami sięgnął do wspomnień rodzinnych, trochę je **podfabularyzował**. Akcja filmu rozciągnięta jest w czasie.

1999.03.12

Przez tę symbiozę dwóch różnych przedsięwzięć działających w podobnym obszarze, ale z innymi zadaniami mogło powstawać takie wrażenie, że jak się **podfinansowało** „Business Foundation”, to można było w zamian liczyć na preferencje przy otrzymywaniu „Teraz Polska”.

1995.07.05

Po lewej stronie na podwyższeniu ustawiony był fotel, w którym Mistrz Adam zasiadł, ale co chwilę zrywał się z werwą, by – przeciskając się przez grono spoczywających u jego stóp aktorek – **podinscenizować** przygotowane na jego cześć wydarzenie.

1999.06.28

Nowiutkie było to Audi, morski metalik i grosze kosztowało. Polska złota rączka **podklepała**. Takie auto nigdy później nie jeździ równo, ale to nie było już moje zmartwienie.

2000.01.30

Trzęsienie ziemi w roku 1980, dziesięć lat przed świętem, **podkruszyło** jego fasadę i zostawiło pęknięcia w murach, zwłaszcza w belvedere baszty, w izolowanym od reszty Zamku gabinecie muzycznym i mieszkaniu madrygalisty.

1997.03.01

Przemęczyliśmy się z Rudzkim, który podejrzewał, że gdzieś zabalowałem. Na drugi dzień lekarz **podkurował** mnie wapnem.

1997.06.27

Na Żochach zginęli wszyscy – „Ryś”, „Marynarz”, „Rekin” i „Marek”. Było podejrzenie, że patrol „Rysia” **podmeldował** Borowski, ormowiec z Wylin.

1999.02.13

Dobrze **podmęczył** „Waldiego” swoją cierpliwością, sprytem i uporem. Przegrał pojedynek o ówczesny finał po długiej pięciosetowej walce.

2000.05.02

Zdaję sobie sprawę, że są narzekania na radnych z PiS, ale w większości miejsc, w których współrządzimy, koalicje już się **podocierały**.

2003.01.20

Musimy „**podogrywać**” wszystkie szczegóły dotyczące występów naszej pary w mistrzostwach świata.

1998.01.20

Proszę wezwać elektryka. Musi sprawdzić, czy przewody się nie obluźowały, a jeśli tak, dobrze je **podokręcać**.

2002.09.02

Uważam, że po prostu idzie to w inną stronę. I pan wszystko **podolepiał**, podolepiał. Na końcu pan przedstawił taką tezę między innymi, że u podstaw dania bądź niedania komuś 17,5 mln dolarów

jest obsadzanie ludzi w telewizji bądź w radiu publicznym i że, generalnie rzecz biorąc, jest z tym związany pan Czarzasty.

2003.03.21

To właściwe skojarzenie: pomiędzy figury wchodzi się jak między drzewa, po prostu trzeba się wśród nich schować, pobłdzić, **podotykać** chropowatą powierzchnię „kory”. Tak działają na widzów, jakby miały w sobie magnes.

2002.10.22

Kolejna teoria mówi, że ceny niektórych spółek rosną dlatego, że gwaranci ich emisji uruchomili dodatkowe pieniądze, by „**podpompować**” ceny.

1994.12.05

A redaktorowi z gazety przypomniało się po zwróceniu uwagi, że może rzeczywiście nie opublikował całej rozmowy bez skrótów jak obiecał, tylko trochę **podredagował**.

2003.01.23

Chałupka przy ulicy Ogrodowej, gdzie w Dąbii mieszka samotnie Landau, ostatni z ostatnich. Od dwudziestu lat przeznaczona do rozbiórki. Niedawno burmistrzowi tłumaczył, że nie ma co przesadzać starego drzewa. **Podremontowano** chałupkę Landaua.

2000.08.09

Bywa, że uroczystość trzeba „**podreżyserować**”, żeby dobrze wypadła na pamiątkowym filmie. Zdarzyło się, że filmujący wstrzymał udzielanie ślubu cywilnego, aby wymienić baterie w kamerze.

1998.04.30

Pracowała półtora miesiąca w pensjonacie w Leverkusen i zarobiła 800 marek. Ze 100 marek dostawała 13, z 70 – 7 i pół. – W agencji towarzyskiej klient płaci za godzinę. Można go **podsyścić**, nie musi dojść do stosunku.

1995.06.01

Podczas gdy ankiety badań społecznych wykazują, że zawód polityka jest nisko oceniany przez społeczeństwo, co chwilę jakaś osoba publiczna czuje się obrażona, zniesławiona i zobowiązana do walki o swe „dobra publiczne” w sądzie, jakby miało to ją „**podwindować**” w rankingach polityków.

1997.01.25

Wniosek nasuwał się sam – Stocznia Marynarki Wojennej musi komuś **podzlecić** prace.

1999.12.04

Osobom zainteresowanym ogólnie pojętą tematyką ubezpieczeniową i zarządzaniem ryzykiem polecamy też adres: www.ryzyko.pl. Ubezpieczyć się tu na razie nie można, ale **poedukować** – z całą pewnością tak.

2001.11.23

Postanowiłem zaryzykować, **poeksperymentować** profesjonalnie. Trudny był to eksperyment.

1996.08.28

Z duszą na ramieniu uznałem, że nie mam drogi odwrotu i muszę brnąć dalej. Bałem się. Niepotrzebnie, bo dziki tylko trochę **pofukały** na mnie i uciekły.

2000.06.02

Niech stary gazda **pogazduje**

1995.11.06

A gdyby tak jeszcze dołączył pan Kotlinowski, przy czym pan Kotlinowski mógłby latać w stringach, bo ma obfite biodra, więc sempiterną bardziej by kłapał, złoty by szybciej to kłapanie usłyszał i dopiero by **pogazował** w dół, a gospodarka w górę!!!

2006.01.12

Może warto **pogdybać** przy tym karnym Luksemburga, zepsutym przez Danny'ego Theisa już na początku meczu. Powiedzmy, że Theis strzela pod poprzeczką, a nie parę metrów nad nią.

1998.10.15

Zaczynałem w Teatrze Wybrzeże. Lubilem grywać dla dzieci, lubilem teatr z gatunku *commedia dell'arte*, dawał szanse improwizacji. Mogłem wejść w rolę, ale również dorzucić trochę własnej spontaniczności, **poimprowizować**.

1997.01.23

Kiedy Jevne uciekał, a Myllylae gonił i doganiał, publiczność zagrzewała go do walki i do pościgu, choć przecież nie po to przyszła, żeby oglądać zwycięstwo Finów, tylko po to, aby się **poinhałować** sukcesem norweskim.

1997.03.01

Życie dziennikarza ciężkie jest ogólnie. Nigdy nie wiadomo, czy jakiemuś politykowi nie przyjdzie do głowy, a to podstępnie założyć, a to **poinwigilować** odrobinę.

2006.03.11

Nie chciałem widza epatować makabrą, lecz zabawić, a przy okazji **poironizować**.

2002.11.21

Żeby wnioskować o jakości nauczania, trzeba byłoby na przykład **pokategoryzować** błędy robione przez uczniów.

2001.12.05

Pokichać na prywatce

1999.12.31

Popluwali, żuli gumę, **pokłęli** i oddalili się dziarskimi krokami, nie oglądając się ani razu.

1996.08.31

W ciągu kilku minut trzeba tylko **poklikać** myszą, podać nazwę leku i zapłacić kartą kredytową, by obejść wszystkie kontrole (nawet celne) i po kilku dniach otrzymać przesyłką pocztową zamówiony preparat.

1999.06.18

Być może, jest to również sprawa osobowości pisarza. Szpotański je sam odtwarzał, w atmosferze rozgrzanej alkoholem, w zadymionych pokojach, gdzie zbieraliśmy się, aby trochę **poknuć**.

1993.11.13

Niczego nie wartościuję. Chciałbym **pokoczować** pod stadionem w Chorzowie. Może wyszłoby z tego polskie Woodstock.

1998.08.12

Wtedy my **pokojarzyli**, czemu mu robota w lesie nie szła – mówi Zalewski. Do dzisiaj nie może zrozumieć, co było niezwykłego w pisaniu Stachury.

2002.10.26

W najlepszym razie można się trochę pogimnastykować na siłowni, poczytać książkę, pooglądać telewizję albo **pokorespondować** z bliskimi przez Internet.

2001.02.20

Tak jest nawet z perfumami. Lubię porównywać zapachy i trochę **pokrytykować**, że butelka mało udana albo za mało złożony zapach.

1999.07.15

Zdobyłem zatem teoretyczną wiedzę o budowie deski. Kupiłem wybrakowany styropian, a później wszystko **polaminowałem**.

1996.09.28

Tu można odpocząć w cieniu Zocalo, w jego najbliższej okolicy rzucić się w wir zakupów na Mercado Municipal i Mercado Artesanias, **polawirować** wśród wąskich uliczek, kramów i kramików.

1996.12.31

Najpierw powstaje piwo zielone, które musi trochę **poleżakować** w tankach, zanim trafi do butelek lub beczek.

1994.08.13

Czasem kupuje, ale głównie licytuje. Myślę, że to rodzaj hazardu, taki sport, wciągająca zabawa. Codziennie! Pisaliśmy kiedyś o uzależnieniach – o, ona jest na pewno uzależniona od internetowych aukcji. Na normalne by nie chodziła, ale komputer ma i w pracy i w domu, może sobie **policytować**...

2002.08.22

Wystarczy raz silnie **polobbować**, żeby utworzyć agencję, a już co roku na jej konto będą wpływały dotacje (te przynajmniej można zmniejszyć) lub niekontrolowane przez państwo dochody.

2001.08.31

Czasem jeszcze dla rozrywki **pomaltretować** kogoś, uszkodzić, okaleczyć.

1998.07.18

Zadanie szachowe rzuca nam wyzwanie: udowodnij, że jesteś wystarczająco bystry, aby tak **pomanevrować** białymi, by dały mata w trzech ruchach.

1996.11.09

Jeżeli się w nim odpowiednio **pomanipuluje** np. atomem ołowiu, odejmując mu odpowiednią ilość protonów, można zeń zrobić atom złota.

1995.01.05

Po to mięso na carpaccio kroi się zamrożone, żeby było jak najcieńsze; następnie trzeba poczekać, aż się rozmrozi, **pomarynować** je przynajmniej pół godziny w oliwie z przyprawami i dopiero podawać.

2001.10.05

A niewieście dałem się w końcu **pomasować**, ale już tylko dlatego, że wyczułem, że jej zależy.

2002.11.02

Teraz wszystko z wódką. Chrzczyny, komunie, bierzmowania, wesela. I Pan Bóg się jakoś nie obraża. A nawet cudów więcej. Wszyscy partyjni się **ponawracali**. I w sklepach więcej.

2000.10.21

Wyrzucił wiele wspaniałych wierszy (...), a na ich miejsce **ponawtykał** pienia o Zmartwychwstaniu, o Duchu, litanie i modlitwy, czyniąc z antologii monotonną religiancką papkę, fałszując właściwie obraz poezji polskiej na przestrzeni wieków.

1994.02.12

Dlatego też nie widzę powodu, żeby im odbierać to miejsce na ziemi, gdzie mogą reagować nieskrępowanymi wybuchami wesołości na dowcipy typu: „Idź, **ponazachwycaj** się naturą”.

1997.03.22

A może wystarczy **ponegocjować** tylko z tłumaczem? Po co umowa zawarta po polsku, jeśli partner tego nie rozumie?

1999.10.15

To „Cudowne miejsce – napisał ktoś – na każdą porę, każdy nastrój – dla zakochanych i smutnych, dla tych, którzy chcą pomyśleć, skupić się, **poobcować** z duchami przeszłości”.

1999.05.13

(...) już przygadałem dwie takie, bardzo fajne, chodź, porozmawiamy z nimi i weźmiemy je na zwiedzanie szpitala, sprowadzimy je na dół do korytarza przy kotłowni, tam prawie ciemno i nigdy tam nikogo, **poobmacujemy** je tam (...).

1997.07.05

Panom Pałkiewiczowi i Badowskiemu, podróżnikom, którzy **poobrażali** jeden drugiego, kłócąc się o to, czy pierwszy z nich odkrył źródła Amazonki czy nie, sąd nakazał teraz przeprosić się nawzajem.

2000.06.24

Poodłamywać główeczki, dopóki jest kruchy, obrać (tak jak szparagi, lub sparzywszy gorącą wodą, a wtedy skóreczka łatwiej odchodzi), spody odrzucić precz, wierzchy wymyć, nastawić gorącą wodę, trochę posolić i osłodzić i gotować na niedużej wodzie do miękkości.

2002.02.22

Sierżant Jon Derek Port z podgoloną czupryną i wpiętym w klapę znaczkiem symbolizującym złaczone flagi polską i amerykańską przypomina zasady bezpieczeństwa na pokładzie obserwacyjnego boeinga OC-135B Open Skies. Radzi **poodpinać** baretki i zgasić papierosy – to ze względu na aparaturę, która wypełnia wnętrze samolotu.

1997.05.15

Ale Wilson i jego przyjaciele nie znali lokalnej sytuacji, nie interesowali się nią. Chcieli tylko **po-odpoczywać** sobie za grosze na azjatyckiej plaży.

1995.01.14

Poproszono mnie potem, bym dał im jednak oryginał, gdyż chcą go wysłać do Niemiec i Jugosławii. **Poodwoływałem** zajęcia, udałem chorego i przez trzy tygodnie, pracując po 20 godzin na dobę, przetłumaczyłem swoją powieść na rosyjski.

2001.06.06

Nasz naród długo nad tym pracował, by ludzie nawzajem się **poopluwali**. Skutek jest taki, że trudno dziś wskazać autorytet. Moralny, artystyczny, naukowy.

2001.08.17

Zostało mu do wykorzystania 7049 zł. Może więc jeszcze kilka lat **pooszczędzać**, korzystając z ulg.

1998.10.16

Za pomocą tejże myszki możemy **popastwić** się nad prezydentem, premierem itp., dodając mu wielki uśmiech, duże uszy czy „podkręcając” nieco nos.

2000.12.30

Zaaranżowana chronologicznie wystawa prowadzi widza od klasycyzującej pracy Edwarda Wittinga „Niewolnik” z 1905 roku do zabawnej instalacji Sławomira Belina „**Popatyczkuj** się z króliczkiem”, powstałej w ub. r.

1996.05.07

Przed zapowiedzianą wizytą potencjalnych kupujących dobrze jest mieszkanie wywietrzyć, a także delikatnie je „**poperfumować**”.

2002.05.20

Tomczyk, rasowy pilot śmigłowca, zapytał wczoraj, czy nie pozwoliliby, tak trochę poza konkursem, **popilotować** amerykańskiego helikoptera.

1995.07.12

Sierpniowy żar bił jak z pieca hutniczego, przechodząc przez most na Tybrze wspominałem dawne dobre czasy (powojenne), gdy rzeka nie była jeszcze zatruta i zaszczurzona; można było wtedy zejść na jedną z przystani i **popławić** się w wolno płynącej wodzie.

1995.01.28

Moja sponsorka zaszyła się w kącie i uderzyła w kimono na miękkiej kanapie, mnie zaś pozostała jedyna dostępna bezpłatna atrakcja – sauna. **Popocilem** się w towarzystwie kilku gwiazd srebrnego ekranu, niestety płci męskiej, no ale ile można wysiedzieć w saunie?

2002.05.24

Chciałbym zajrzeć jeszcze raz do kilku ton książek, do których zawsze chciałem wrócić, chciałbym **popodróżować** po Polsce i zobaczyć te wszystkie miejsca, których jeszcze nie widziałem.

2002.11.22

Przejrzał ją teraz, uzupełnił o myśli wysnute z powodu nowego zakrętu historii naszego kraju, **popoprawiał** błędy i przerobił niektóre fragmenty, i opublikował w kraju.

2002.07.22

A co do kościoła, leżenia krzyżem itd. – no, cóż, żeby mieć o tym pojęcie, trzeba chociaż trochę **popraktikować**.

1993.11.18

Wynika z tego, że to spółdzielnia winna jest pieniądze spółdzielcy. Na razie jednak jeszcze za pieniądze swoich członków spółdzielnia się z nimi **poprocesuje**.

1996.10.14

Teraz przewidywaną listopadową podwyżkę-niepodwyżkę stóp procentowych każdy będzie sobie mógł **poprognozować** do woli.

1999.10.29

Co zrobić ze zmarłym wielkim pisarzem, który nie potrafił zaakceptować kompromisów politycznych zawartych przez swoich dawnych przyjaciół? „Trzeba **popprostować**, powyjaśnić”, „teraz ja próbuję coś jeszcze dosztukować” – mówi pani Herbertowa.

2001.01.06

Ktoś musiał wielokrotnie brać w ręce tom o powyginanych podczas lektury rogach; tylko wielokrotnie składana kartka mogła **popprzedzierać** się w miejscach zagięć; jedynie ludzkie ręce były zdolne do ułożenia piramidy z dwóch otwartych książek.

1996.10.31

Kłopotów dla jednych – np. gospodyń domowych czy emerytów – upokorzeń dla drugich (np. butnych generałów, którzy **popprzegrywali** ostatnio wszystko, od Afganistanu do Czeczenii).

1996.06.21

Ustawa – z racji swojej ogólności – niewiele mówi księgowym, którzy od przyszłego roku będą musieli **popprzeliczać** wartości poszczególnych kont w księgach.

1994.08.22

Ale w latach 60. już tam nie mieszkali, jakoś **popprzeprowadzali** się znacznie dalej od koksowni.

1994.10.01

Walki właściwie nie było, obaj trochę **popprzepychali** i potrzymani się nawzajem za judogi, a sędziowie udzielali im kolejnych kar.

1997.10.13

Frustruje mnie to, że biznes polski **popprzerastany** jest polityką jak boczek słoninę.

2004.11.23

Trener Śląska Jerzy Kasalik powiedział, że różnica umiejętności była tak duża, a jego zespół tak słaby, że nie był on w stanie nawet **popprzeszkadzać** Widzewowi.

1997.05.12

Nie, resume roku ubiegłego nie jest interesujące. Spróbuję **popprzewidywać**. Za rok sprawdzimy.

2003.01.09

Urzednicy nie wydają rozporządzeń do ustawy, bo gdy ich nie ma – mogą **poprzydzielać** sobie służbowe mieszkania.

2000.04.28

Lidia Henclewska, współwłaścicielka jednego z biur zazwyczaj potrafi ocenić, czy klient jest rzeczywiście zainteresowany zakupem, czy też tylko chce „**poprzymierzać** rezydencje”.

1996.01.08

Dziwię się, bo tyle lat już kobieto na kopalni robisz i nic nie wiesz! Im już ryje **poprzyrastają** do koryt! Tu się będziesz, kochana, przyglądać kopalniakom z bliska.

1999.06.12

Trochę ludzi **poprzysłało** telegramy, listy i usprawiedliwienia, dwie osoby – Miłosz i Aleksander Hertz – teksty do wygłoszenia.

2000.12.02

Chciałaby poszaleć jak rówieśnicy, czasem **popsocić**, lecz nie ma już na to czasu. Ma kłopoty z czytaniem, ale zmęczona, zasypia nad książką.

1998.03.06

Jeśli mogę przez chwilę **poppsychologizować**, to czy twój stosunek nie wynika czasem z tego, że jako Walińczyk należysz do narodu podbitego?

1997.01.25

Tuż po skończeniu meczu szepnęła ona do ucha mistrzowi ceremonii, że musi **popudrować** nos, ale nie pobiegła tam, gdzie kobiety pudrują nosy, lecz szybko znalazła się w łóży, gdzie byli jej rodzice i trener Heinz Guenthardt.

1995.07.10

To, drogi słuchaczu, że w każdym człowieku tkwi dążenie do tego, by było pięknie, by mogło się **poradować** ucho czy oko.

1995.10.14

Ciekawe, czy podobnych, niezbyt eleganckich komentarzy doczeka się Roy Jones jr. Mistrz świata wagi półciężkiej (WBA, WBC, IBF, IBO) od dawna lubił sobie **porapować**, ale dopiero teraz zdecydował się nagrać teledysk.

2001.07.19

Gdybyśmy je **porerealizowali** wszystkie, a zwłaszcza – gdybyśmy potem uświadomili sobie, że zajmując się problemem matur polskich tylko na Litwie, dotykamy wierzchołka góry lodowej, to tanim kosztem wykonalibyśmy dużo dobrej roboty.

1999.02.27

Jego łatwo zabawić i zaspokoić; kiedy się naje, **porechoce** i przekona, że nie on jest wyśmiewany, pozostawia resztę świata w spokoju.

2002.07.27

„Trzeba, trzeba, nie można nie pamiętać, choć gablotkę jedną zappełnić, tabliczkę wmurować, **porecytować, powielbić**, bo zachwyca”.

1999.11.06

Gdy już **porejestruje** się wszelkie zbiory, lecz kolejny mieszkaniec gminy zda egzamin na prawo jazdy lub kupi trabanta, to wejdzie do gry przepis art. 41 ust. 2 stanowiący, iż (...).

1999.03.22

Myślę, że tam nie pojedą, tylko jeszcze trochę **porewanżują** się za mistrzostwa świata w Goeteborgu.

1995.09.06

Wszystko popłynęło. Lodówki i zamrażarki **porozmarzali** (...).

2001.01.08

Trochę się wszystko **porozmywało**. W Rogowie, Gąsawie jeszcze jakoś dbają o boiska, ale na przykład w Środzie czy na dawnej płycie Startu w Gnieźnie można zobaczyć raczej antyhokeja z powodu jakości płyty.

2000.03.18

To prawda, że Polakowi częściej zdarza się wypić kapkę więcej po czeskiej stronie, a przy okazji trochę **porozrabiać**, ale tylko dlatego, że dla oszczędniejszych Czechów po polskiej stronie alkohol wypada za drogo.

1993.10.29

Czy D.P. jest zupełnie bez szans w sporze z ubezpieczycielem? Skoro prawomocny wyrok jeszcze nie zapadł, możemy sobie **porozważać**.

1999.11.03

Zachód trochę **porzęził**, ale podjął wyzwanie, stworzył oszczędne silniki i wymagające mniej ropy technologie; cenę zapłacili ci, których na technologie nie stać, a ropy potrzebują tylko do ogrzewania i transportu.

2000.11.18

Sprawdzał mój bekhend i forhend, kazał żebym jeszcze **poserwował**.

2000.12.29

Nic z tego nie wynikło oprócz nowej figury peletonu, który od par dialogowych przeszedł do postaci węża. Zresztą na kole Rosjanina usiadł natychmiast Francuz Berges. Trochę się **posiłowali** i dali spokój.

1999.10.11

Chciałbym móc poświęcić go na to, co lubię, na przykład pojechać na piękną, długą wycieczkę, **pospotykać** się ze starymi przyjaciółmi, co się ciągle odkłada.

1997.01.25

Jeśli chodzi o kostium muszkietera d'Artagnana, to zamierza zamówić replikę, gdyż chce jeszcze **postartować** w tym stroju.

1998.02.18

Właściwie to nawet nie wypada się czepiać, bo w gruncie rzeczy to nieważne, że jedni zagrali, a ktoś **postatystował**. Dla Sophii Loren Hollywood oznacza poważną rolę, dla Katarzyny Figury kilkusekundową migawkę.

1996.05.25

Znowu będzie można **postrajkować** o wzrost wydatków na ochronę zdrowia. Żądać, grozić, krytykować polityków, których się samemu wybrało.

1999.01.27

Na jednym rogu sąsiad otworzył bar internetowy – za parę groszy można tam **posurfować** sobie po sieci, uciekając od szarego świata za oknem.

2001.11.23

Ci „inni” codziennie przyjeżdżają do Bałd, żeby swoje wierzchowce choć poklepać i **poszczotkować**; żeby nakarmić marchewką, jabłkiem, cukrem; żeby **połążować**, kiedy na jazdę nie starcza czasu.

2002.06.21

Rezydencja ma 330 m kwadratowych powierzchni. Janne częściowo sam go zaprojektował, bo w wolnych chwilach lubi sobie **poszkicować**.

2003.01.10

Ale kiedy za którymś kolejnym razem dostałem pracę przy filmie, przystąpiłem do niej z megapokorą. Z ręką na sercu każdemu polecam najpierw **poterminować** i dopiero sięgać po kamerę, żeby zrobić własny film.

2001.09.05

To okazja, by „**potestować**” narty i posłuchać muzyki na żywo. W Kaprun od 27 kwietnia do 1 maja odbędzie się „Firm and fun happening” – za darmo testowanie nart Atomica, Fishera, Head, Salomona oraz desek snowboardowych Burtona.

2002.04.12

Jego uczestnicy ruszą w kierunku śródmieścia, by – jak to sformułował przywódca duńskich nazistów Jonni Hansen – „**potupać** trochę po mieście”.

1995.08.19

Ludzie świniaki na święta **poubijali**, pełno mięsa mieli. Pakowali je w parniki świńskie i śniegiem zawalali.

2001.01.08

Teraz jest taka moda, że około Bożego Narodzenia należy koniecznie, zwłaszcza jeśli człowiek jest piśmienny, **pobolewać** do gazet nad upadkiem bożonarodzeniowych obyczajów, nad zatarciem religijnego i duchowego wymiaru tego święta, nad konsumpcjonizmem, prezentyzmem (to jest mój własny nowotwór utworzony od słowa prezent), materializmem i czym tam jeszcze.

2002.12.24

Wreszcie pojawił się wydumany kłopot – co zrobić, jeśli kilku oskarżonych równocześnie **poujawnia** się nawzajem.

1999.09.06

Turkoty weszły w koncert. **Pounosiły** grzbiety, opuściły skrzydła do dołu, drżały i grały.

2002.03.23

Jeśli miałbym się na coś **pouskarzać**, to na „współspaczy” w izbie żołnierskiej. Była spora różnica mentalności między moimi kumplami z uniwersyteckiej matematyki a absolwentami innych uczelni krajowych.

1999.04.29

Sporo z nich było uszkodzonych, bo bywało, że dzwoniли na górę konfidenci. Kilku kolegów zdernowowało się tym i **pouszkadzało** mikrofony, żeby przerwać te konszachty”.

2001.12.22

Dobrze wiedzą, że gdzieś tam w Katowicach czy Chorzowie też się chłopaki podłożą, bo także mają zapłacone. W końcu wszyscy się **poutrzymywali**.

2000.06.19

Ogłoszenia muszą **powisieć** 14 dni zanim dojdzie do przetargu. Po kolejnych 14 dniach otrzymamy za transakcję należność.

1997.07.03

Premier zapytał: Czy to Robert **powpisywał** ci tutaj te wszystkie cyferki? Rywin zamilkł i powiedział tylko: Och, jaki byłem naiwny.

2003.02.11

W jednej ze spółdzielni ludzie **powpłacali** na blok; stoi nie wykończony, a spółdzielnia zbankrutowała.

1993.10.13

W Warszawie np. za 80 złotych można przejść zajęcia teoretyczne, **powspinać** się po sztucznej ścianie w jednej ze szkół i odbyć wyprawę do bunkrów w okolicach Legionowa.

1997.06.21

W niektórych miejscach jednak słupki balustrady **powykruszały** się i utworzyły wyrwy. Kruszy się też i odpada mur.

1999.06.11

Powylegiwać się zimą na plaży, zobaczyć dziwy przyrody, zanurkować w krystalicznie czystej wodzie. Kto chciałby tego doświadczyć, powinien odwiedzić Tajlandię.

2000.01.14

Chociaż więc pomyłka w naszych rozważaniach jest nie tylko prawdopodobna, ale wręcz pewna, to mimo wszystko warto **pozastanawiać** się nad węzłowymi problemami nadchodzącego stulecia.

1996.05.06

Patrzył na morze; głowę w rozchyleniu jej ud oparłszy o krawędź leżaka, na którym ona **półdrze-mała** (...).

1999.03.24

Vistula – w dobrze pojętym swoim interesie – daje przedpłaty, **prefinansuje** dostawców.

1996.05.20

Co więcej, Vobis prowadzi także rozmowy z Novellem, tak by **preinstalować** na swych komputerach programy aplikacyjne tego producenta zamiast lub równolegle do znanych aplikacji Microsoftu.

1995.03.14

Zakładamy, że liceum, niezależnie od profilu, przede wszystkim przygotowuje do dalszych studiów, a tylko w 20 proc. **preorientuje** zawodowo.

2000.04.10

I co, wszystko to znikło, **przeanieliło się**, rozwiałoby jak dym?

1999.02.06

Trzeci z wykonywanych w Poznaniu utworów, „Błękitna rapsodia”, po raz pierwszy wykonana została w 1924 roku przez pianistę i dwudziestoosobowy instrumentalny zespół jazzowy; dopiero dwa lata później autor **przearanżował** dzieło na orkiestrę symfoniczną.

1998.05.02

Wracając ze szczytu, kolejną noc **przebiwakowali** bez namiotu i śpiworów.

1998.05.28

Obrady w Messynie to nie „dyplomatyczny handel końmi” – powiedział Hoyer – niemniej wiele wskazuje na to, że kraje będą się starały **przeboksować** swoje stanowisko w jednej sprawie w zamian za ustępstwa w innej.

1995.06.03

Starano się też **przebukować** albo zapewnić nocleg w Nicei 33 pasażerom, którzy nie mogli odlecieć do Genewy.

2001.12.15

Autor „Heroiny”, dziennikarz i lingwista, większość spraw, o których pisze, przeżył osobiście, bowiem lata 1997–1999 – **przećpał**.

2002.04.27

Grona przetrzymywane na krzewach do przymrozków muszą nie tylko dojrzeć, ale – „**przedoj-rzeć**”.

2001.05.11

Kreowanego na ostoję defensywy Tomusza Łapińskiego łatwiej jest **przedryblować** niż mistrza sumo.

1994.08.19

Do nowego kodeksu ów kagańcowy przepis **przedryfował** z maleńką na pozór modyfikacją: nie wolno mianowicie znieważać funkcjonariusza „podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych”.

1998.07.30

Zdaniem posła Platformy Obywatelskiej Bronisława Komorowskiego polska policja była zbyt ostrożna i „tak bała się popełnić jakiegokolwiek błąd, że wołała bandytów **przeeskortować** na teren sąsiedniego państwa”.

2002.04.04

Dwa dni temu kołchoźnicy z Kamczatki zaoferowali polskim armatorom kupno 250 tys. t ryb. Komitet ds. Rybołówstwa zastrzegł jednak, że aby polscy armatorzy mogli przystąpić do tej transakcji muszą **przefflagować** swoje trawlerzy na banderę rosyjską.

1996.06.27

Jako przykład podano belgijskie, klasyczne radio „Klara”. W ciągu roku **przeformatowało** się ono, stało bardziej przyjazne dla słuchacza, znane, rozpoznawalne. Jego słuchalność wzrosła prawie trzykrotnie.

2001.11.23

Teksty Mickiewiczowskie chciałabym zewidencjonować, ewentualnie **przefotografować** i zamieścić w przygotowywanym zbiorze.

1998.03.13

Kierowcy na rauszu w oplach classic będą stać w korkach (proszę nie wyłączać silników, czasami można nawet **przegazować**).

2001.07.14

W bibliotece Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych przy Krakowskim znalazł książkę z wzorami literniczymi i **przekaligrafował** sobie na kalkę projektową.

1999.12.18

„Chodź **przekitłasimy** dzisiaj cały dzionek pod kołderką” i wtedy był zdrowy, ale też i na to miał wytłumaczenie, twierdził, że to naturalne, że miłość i aktywność seksualna mają walor terapeutyczny.

2000.11.04

Młoda szpadzistka nie miała nic do stracenia, a Sobczak za dużo myślał. W końcu **przekombinował** walkę. Przegrał 13:15.

1995.07.21

Kuter wraz z załogą **przekonwojowano** do portu w Ustce.

1995.04.24

Nowa interpretacja przepisów oznacza na przykład, że nisey, zwrotni i szybcy zawodnicy, tacy jak król strzelców poprzedniego sezonu Allen Iverson z Philadelphii 76ers czy Stephon Marbury z New Jersey Nets będą mogli, nie dotknięci przez rywali, **przekozłować** piłkę spod własnego kosza do linii rzutów na trzy i spokojnie zdobyć punkty.

1999.11.03

(...) tom parę lat **przeleżakował**, jak to wówczas bywało, zanim ukazał się w bardzo skromnym, jak na PRL, nakładzie, i specjalnie nikomu nie było pilno wówczas go nagłaśniać.

1998.02.07

Nic zatem dziwnego, że rodzice czują się oszukiwani – nawet jeśli sprzedawca zada sobie trud i „**przemetkuje**” wszystkie egzemplarze – pod naklejką widnieje stara cena.

1997.07.02

Można śmiało powiedzieć, że w czasach, które **przemłóciły** wszystkie stare porządki, Obory stały się jakimś przedłużeniem przedwojennej kawiarni literackiej.

1997.11.29

Jednakże biorąc pod uwagę sytuację jaka wytworzyła się w tej chwili w Polsce, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ZSRR uważa za celowe **przemundurować** wojska MSW ZSRR przebywające w Polsce w odzież strzeleckich oddziałów Armii Czerwonej.

1996.01.13

Umowa o fuzji z dniem 1 stycznia francuskiego Renaulta i szwedzkiego Volvo może zostać odrzucona przez akcjonariuszy (...). Niektórzy jego członkowie uważają, że należy **przenegocjować** 2 zasadnicze punkty.

1993.10.30

Idzie mi tu o tych, którzy wcześniej brali kredyty i skorzystali z okazji, aby je „**przenominować**” (czyli zmienić walutę, w której wyrażone jest zadłużenie).

2001.05.11

Spektakl **przepalowali**, mówi, ja to się śmiałem. Gienek nie rządził całą dzielnicą, nie przewodził nawet Cyganom.

2002.04.27

Znając skuteczności policji, postanawia „**przeparkować**” auto z przydrożnego parkingu do garażu oddalonego o kilkadziesiąt metrów.

1999.05.26

W 1942 roku Fausto Coppi przejechał w ciągu godziny 45,848 km. W 1956 Jacques Anquetil **przpedałował** 46,148 km.

1997.03.01

O „Bielicze”, dla przykładu, pisał mało i nie dziwota, ponad dwa lata w niej „**przepękał**”, niezbyt to pasuje do portretu „dochodziagi od zaboja do zaboja”, za kogo się w „Opowiadaniach kołymskich” podawał.

2002.08.03

„Mówiłem o walce Duchowej w świecie między dobrem i złem, zaczynając od Lucyfera ze Św. Michałem, aż do dzisiejszego Cara z Papieżem (...) Kaplica była jak nabita. Mówiłem blisko 1 1/2 godziny (...) Alem się spocił tak, że i sutanna **przepotniała**” – pisał w liście do Piotra Semenki.

1995.01.21

Dlatego nie mogli mnie trafić. **Przepukałem** pierwszą rundę. Padam w narożniku na krześle.

1997.06.21

Darek **przeregulował** jego wózek tak, żeby chłopakowi pracowały mięśnie, które przy wysokim usztywniającym oparciu zanikają.

2000.06.07

Organizatorzy konferencji prasowej „**przereżyserowali**”, wszystkie pytania były adresowane do Pelego, a do reżysera nie odezwał się nikt.

2002.05.22

A jeżeli czuje, że któremuś z jej towarzyszy walki zaczyna grozić, że zacznie zaprzepaszczać swoje polityczne ideały, to potrafi – tak jak przed laty przez Oskara Lafontaine – **przeryzczyć** całą noc ze złości i rozczarowania.

1993.05.18

Dwukrotny mistrz świata przeszedł przed treningami na torze Sepang skrócony test sprawności – lekarz Formuły 1 Syd Watkins kazał mu **przeskakać** na prawej nodze, złamanej trzy miesiące temu

podczas wyścigu na Silverstone, dystans 3 metrów, a potem dał mu 6 sekund na wypięcie się z pasów i wydostanie się z samochodu.

1999.10.18

Na „Zamarstynowie”, jak powszechnie mówi się na dawne więzienie, pośpiesznie **przesondowano** pokryty asfaltem dziedziniec.

1994.08.06

Przypadek Baringsa ma zupełnie inne wymiary – w Niemczech byłoby wykluczone, aby jeden urzędnik, na dodatek smarkacz, w krótkim czasie **przespekulował** cały kapitał szacownego banku o długiej tradycji.

1995.03.01

Musieliśmy **przestemplować** bilety na jutro.

2001.04.21

Jeśli kupiliśmy gorszy gatunek klepek, to prawdopodobnie nie będą one do siebie idealnie pasowały i trzeba je będzie „**przeszpachlować**” specjalną szpachlą koloryzującą.

2001.11.12

Kilometrowe wędrówki do brzegów Leny po to tylko, aby wyrąbać lód i **przetaszczyć** go do domu.

2000.09.02

Przed sklepem **przetelepała** się dorożka z Central Parku. Nie miała ku temu prawa, mogła poruszać się wyłącznie alejkami Parku.

1998.09.12

Nie zostało mu wiele: „dawno **przetlily** się dionizyjskie ognie miłości/ Przyjaciele pomarli albo nim wzgardzili”.

2001.11.03

Zademonstrowali taką możliwość w eksperymencie, w którym komórki świni **przetransplantowali** do organizmu myszy – nie wywołując przy tym reakcji ich odrzutu.

2000.08.05

Nieczęsto się zdarza, by po sześciu konkurencjach ktoś czuł się na tyle bezpiecznie, aby **przetruchać** dwa okrażenia.

1998.08.24

Na podobnej zasadzie luźnych skojarzeń **przetupano** galopem także inne sceny dramatu, zaś kłamrą dzieła była bajeda Grzegorza „O Janku, co psom szył buty” poszatkowana na kawałki i służąca jako kanwa rodzinnych scen: przy celebrowanej herbatce opowiadała te pocziwości despotyczna matka sterroryzowanemu młodzieńcowi.

1999.05.15

Ale nadal się ludzi, że wprawdzie w warunkach skromnych i na marginesie życia uda mu się jakoś **przevegetować** ten okres, zwłaszcza że nie może on trwać długo (a o tym jest przekonany już na samym początku!).

2000.03.01

Ponadto założycielom DBR udało się „**przewerbować**” do grupy BGŻ dwa BS o stosunkowo wysokich kapitałach, które wcześniej były zrzeszone w niezależnym Gospodarczym Banku Południowo-Zachodnim (...) .

1997.02.05

Prywatnie, **przewędkowałem** z Jerzym kawał wakacji, zaproszony do jego domu na Mazurach.

1999.10.07

W tym koncercie z kolei pani Edytka Górniak, przepiękna kobieta, w przepysznej sukni i wspaniałej piosence – zaczęła tak „wokalizować”, że myślałem, iż w pewnym momencie **przewokalizuje** się na lewą stronę!

2006.06.09

Nacierał w ślad za czołgiem, który zrobił wyłom w murze, do chwili, kiedy „**przyatakowano**” ich śrubami, nakrętkami i kamieniami.

1995.04.27

Napięcie rosło, padały teksty. „Nie pchaj się, bo ci przestrzelę kolanko; odsuń się stary, bo nie mogę **przycelować**”.

2000.06.19

Moją ambicją – czytamy w „Pamflocie na siebie” – jest nie dać odpocząć czytelnikowi, **przydrze-mać**, zasnąć.

1996.01.20

Pełna harmonia między wolną prasą i politykami zapanuje, kiedy minister spraw zagranicznych, znalazłszy się w takiej sytuacji jak ostatnio minister Geremek, zamiast polecieć ze skargą do marszałka Sejmu powie po prostu – spadać, frajerze, bo **przyflekuję**.

1997.12.20

Zbyt żółte, takie złociste i miękkie, mogą lada moment **przygnić** i nieszczęście gotowe. Zółtozielone lepsze, dłużej przetrzymają.

1997.02.01

Trinitrotoluene przyznaje jednak, że stara metoda ma więcej wad niż zalet: wzbudza zainteresowanie przechodniów („no bo jednak przywalić trzeba”) i jest zawodna („nowe żetonowce mają mechanizm na tylnej ścianie i już nie tak łatwo **przygrzmocić**”).

1998.10.31

Natomiast skąd się wzięli właściciele owych czaszek i kości? – niejasne. Według jednych **przykowali** tu ze wschodu za renami, wedle innych – z Przybałtyki.

2001.04.14

A gdzie jest napisane – pyta Andrzej Samson – że ma być bez problemów, bezkonfliktowo. To jest taka „dupa umysłowa”, że wszystko trzeba **przylagodzić**. Życie jest potwornie trudne i wymaga od nas i pomyślenia, i pokombinowania, i ogromnego wysiłku.

1995.04.04

Wyraźny falstart świetnego publicysty, który próbując ożywić idee w powieści – pogrzebał swoich bohaterów, popełniając wobec czytelników grzech najcięższy: **przynudził**.

2002.12.24

Dopiero Tolunek z boku Tadka zaszedł i jak nie **przypakuje** stołkiem drugi raz!

1998.12.05

Siedział na wózku inwalidzkim, do parku pod topolę **przypchnęła** go młoda dziewczyna.

2002.11.16

Którzy rozumieją, że noblesse oblige, których stać na to, żeby się nie mizdrzyć, nie **przypodobywać**, nie upokarzać tanimi zagrywkami.

2002.06.01

Ma być jodłowa, po dwóch latach suszenia. Czysta, tylko oskórowana. Nie wolno jej **przystrugąć**, tylko leguśko, żeby tylko, tylko.

1998.04.04

Przecież to, co robiliśmy przed 1989 rokiem, to była trochę taka zabawa w dziecinny pokój, choć można tam było **przyszczyać** sobie mocno palce.

1994.12.07

Pod moim przywództwem PK nie **przyszlusuje** do koalicji ZChN – PC – PL, nie zamierzam także doprowadzić do porozumienia z sojuszem UD – KLD.

1993.12.06

Historia zaczyna nabierać realnych kształtów: kolarz postanowił **przyszpanować** na plaży rowerem i rzeczywiście – udaje mu się pozyskać zainteresowanie pewnej młodej kobiety.

2001.07.11

W końcu przez kilka dni brałem tabletki co godzinę. Kiedy wreszcie **przytańczyła** po zachodzie słońca, wisiałem nieprzytomny na poręczy wózka.

2001.07.28

Szokiem dla mnie była wiadomość, że najpierw należy tonącego obezwładnić, czyli – **przytopić**.

1999.05.06

Kopalnia ołowiu Herja w północno-zachodniej części Rumunii **przytruła** cynkiem, ołowiem i innymi metalami ciężkimi dopływy Cisy – drugiej największej rzeki na Węgrzech.

2000.07.28

Na przykład we Włoszech po przyjęciu do więzienia skazany jest „obrabiany” przez specjalistów, którzy na podstawie diagnozy osobowości wnioskują, czy da się go **readaptować** społecznie, a jeśli tak, to jakie środki oddziaływania wychowawczego trzeba zastosować.

1995.07.24

Ex Oriente lux, lecz ex Occidente luxus; gdyby winiarsko **recywilizowali** nas Niemcy, naszym guru w tej dziedzinie byłby kiper.

2000.12.30

Z drugiej strony, Kościół katolicki zaczął godzić się z utratą „rządu ciał” i **redefiniować** swoją społeczną rolę.

1999.09.18

W sferze budżetowej gromadzi się i **redystrybuuje** (rozdziela) zasoby budżetowe, a nie „pozyskuje”.

1997.02.26

Projekt nowelizacji zakładał – zgodnie z jednoznacznymi wymogami dyrektywy unijnej – usunięcie licencji pozwalającej operatorom **reemitować** w sieciach kablowych programy radiowe i telewizyjne (z art. 24 ust. 3 pr. aut.).

2000.06.23

Do 5 lipca br. ta sama firma **refakturowała** na urząd miasta faktury wykonawców i wystawiała oddzielną fakturę za usługi zastępstwa inwestycyjnego.

1993.10.21

W takiej sytuacji rząd polski mógłby **regwarantować** międzynarodowej instytucji finansowej spłatę tego kredytu, uwiarygodniając w ten sposób realizację danego projektu.

1995.11.29

Był to dość skomplikowany zabieg, gdyż nie można było ich **reimplantować** zaraz po wypadku. Kciuk i palec wskazujący były zbyt mocno uszkodzone, by w ogóle można było je ratować.

1998.10.02

Kombinuj i **rekombinuj** elementy, unikając prób dojścia do przesadnego holizmu (koncepcji, że całość jest większa od sumy części).

2001.04.11

Czy jest antykomunistyczną partią, która przez ostatnie 4 lata wspólnie z SLD **rekomunizowała** Polskę i która dziś rekomunizuje media.

1998.07.04

Prymas **rekonsekwował** polonijny kościół św. Stanisława, biskupa i męczennika. W homilii przywołał postacie trojga Polaków związanych z miastem nad Newą, stanowiących – jego zdaniem – duchowy pomost między kulturą polską a rosyjską.

1998.06.15

Nie trzeba **rekonstruować** ZSRR, to się robi samo. „Wystarczy wstrzymać dostawy drewna na Ukrainę. Załamię się Donbas. W trzy miesiące mamy Ukrainę na kolanach i władza tam upada”.

1993.12.14

Specjalista powie jednostce dokładnie, co ma ona robić, kiedy spać, jaką i kiedy pracę ma wykonywać, kiedy się **rekreować**.

1996.05.24

Rozpisując wybory wcześniej uratowaliby większość tego, co mają, ok. 140 miejsc w Sejmie. W ten sposób chcą **relegitymizować** władzę po kompromitacji z Oleksym i kłamstwami Kwaśniewskiego.

1996.06.10

Bank zarobi na lokatach dewizowych, jeżeli będzie mógł te pieniądze korzystnie **relokować**.

1995.01.10

Można się kłócić o to, czy rząd chce znacząco przyspieszać prywatyzację, czy nie, ale na pewno nie chce **renacjonalizować** banków.

1997.03.18

Jaki był cel tej inwentaryzacji, czy Austria zamierza **renaturalizować** swoje rzeki?

1998.08.25

Pierwszym i najbardziej znanym pacjentem był John Wayne Bobbit, któremu amerykańscy chirurdzy **replantowali** penisa uciętego w napadzie szału przez żonę.

1998.11.06

Nieraz mam już tego dość: tego erotycznego ascetyzmu, tego powściągu, panowania nad sobą, czy jak-tam. Nieraz dość i chce się wtedy wziąć którąś z dziewczyn do siebie, **rozczławić**, zacząć miłość.

2001.12.15

Ten pełen bluźnierstwa utwór trzeba **rozegzorcyzmować**. Przekonują mnie ci, którzy mówią, że został przez autora nie dokończony.

1999.03.01

A kiedy specjalistom nie będziemy już potrzebni jako konsumencka massa tabulettae, zastąpią nas nie popadającymi w stresy czy rewolucyjne manie inteligentnymi maszynami, sami zaś się **rozklonują**.

1996.05.24

Ledwo się człowiek zdążył **rozmalować** po występie, już trzeba się było brać do składania krzesel i zbierania śmieci.

2000.10.13

Z walizeczki biznesmena wyjął uśmiech traktorzysty i czułość dojarki. Obmacał czołg z fachowością brygadzysty, poklepał go i **rozmerdał** się w uśmiechu od ucha do ucha.

1996.10.05

W sklepach z obuwiem i galanterią skórzaną przecenione są najczęściej tylko buty, i to takie, które „nie zeszły”, bo albo mają numer 42, albo się „**rozparowały**” i jeden ma numer 34, a inny pożądane 38.
1999.08.13

Wciągamy policzki tak mocno, jak się da („twarz chudziny”) i znów je nadymamy. I tak na zmianę. Na koniec dla odpoczynku: **rozparskajmy** mocno wargi, jak koń.
2001.02.28

Za pomocą kasy fiskalnej podatnik VAT rejestruje wielkość swoich obrotów. Dostęp do niej ma tylko jeden specjalista. Nie można jej zatem **rozplombować** i zmniejszyć zapisanej tam wielkości, stanowiącej podstawę ustalenia VAT.
1996.08.13

Rozroluj w wałek, pokrój na kawałki i formuj z nich kulki wielkości orzecha włoskiego. Jeść ostrożnie, raczej nie więcej niż po dwie kulki na osobę.
2001.12.28

No tak, **rozsentymentalizowałam** się cokolwiek, ale coś począć. Łaskawco, skoro patrzę na okładkę pamiątników „Z życia scenografa” Kazimierza Wiśniaka, a tutaj pastelowy autoportret artysty.
1999.01.30

Przedstawienie Polańskiego **rozsnowowało** nawet tych, którzy dotąd tego uczucia nie znali.
2002.02.01

Po 30 minutach projekcji wybuchł skandal, ale inny niż oczekiwany przez Żuławskiego. Wysiadł dźwięk, **rozsynchronizowały** się napisy tłumaczenia.
1996.09.05

Rozwichrował się I Program TVP, którego szef wprowadził modę na ułomkową publicystykę oraz klipy, co kończy się drgawkami programu.
1994.01.16

Dodawał, że prezydent miasta nie miał prawa **subdelegować** swoich uprawnień do zatwierdzenia projektu na dyrektora Zarządu Dróg Miejskich.
2002.11.30

Zamiast tego posługuje się tak zwanym obszarem Broca, odpowiedzialnym za mówienie – zwiększona aktywność w tym miejscu tłumaczy być może, dlaczego wielu dyslektyków powtarza w myślach to, co czyta (**subwokalizuje**).
2003.02.28

A konkrety są takie: kolega o mało co nie padł na to schorowane serce, ale nowy rozrusznik „wychodził” i „**wyantyszambrował**”.
2002.02.02

Najtrudniej jest elitom politycznym w demokratycznym świecie **wybalansować** równowagę pomiędzy własną satysfakcją ze sprawowania władzy a zadowoleniem mas z realizacji obiecanego w walce wyborczej programu.
1997.11.15

To ci, których artyści boją się bardziej niż krytyków, bo mogą **wybuścić**, wygwizdać, wytupać każdego, kto ich zdaniem nie powinien tu występować. Ba, są w stanie doprowadzić do zerwania spektaklu.
2002.01.19

Drobne zgrzyty, mało czytelne dla kogoś z zewnątrz, nie burzą wcześniej przygotowanego planu. Żeby w takiej zgodzie obradować, musiało się gwałtownie i burzliwie **wybulgotać** w zakopiańskim kotle politycznym.
1995.03.20

Tylko dlatego jeszcze w ogóle mam telewizor, że po pierwsze – służy mi jako monitor dla konsoli do gier, a po drugie – **wyczailam** kilka zupełnie niezłych programów w różnych stacjach.

2003.04.24

A jest to taki rodzaj fabuły, gdzie cała firma – praca i środowisko są zbiorowym bohaterem. Szukałem kontaktów i w miarę jak je znajdowałem, obraz **wyczerniał** się coraz bardziej.

1999.07.01

A ja tam wolę... – **wydudniłem** ordynarny wyraz nie wychylając głowy spod poduszki.

2002.08.24

Na dużym zebraniu z udziałem zaproszonych przez wszystkie strony osób związanych z radiem i telewizją poszczególni członkowie Rady mieliby zaprezentować ostateczne listy swoich kandydatów, spośród których próbowalibyśmy „**wydyskutować**” rady nadzorcze, dobierając ich członków pod względem koniecznych kwalifikacji zawodowych i reprezentatywności społecznej.

1997.08.20

O dorobkiewiczach, którzy chcą szybko zbić kokosy i „**wydziabać**” lokatorów, Kwiatkowscy mówią z pogardą.

1999.11.12

„Wszystko, co należy wiedzieć o polskim papieżu” w odcinkach, czyli kolekcję 21 numerów, **wyedytowało** wydawnictwo „Edipresse Polska”.

1999.06.04

Hegel przyznał tę cechę nawet temu, co według niego było na początku: Słowu. Słowo to z ciekawości, czym jest – **wyemanowało**, **wyeksterioryzowało**, jak to nazywa, z siebie wszechświat z jego bioróżnorodnością, by się sobie przyjrzeć.

1994.09.05

Można więc np. na podstawie zysku netto firmy, uzyskanego faktycznie w ciągu 9 miesięcy, **wyestymować** zysk netto za 12 miesięcy.

1994.10.08

Jednak, jak powiedział słowami Picasso Jerzy Moskal, dyrektor Centrum Scenografii Polskiej Muzeum Śląskiego, „nie sztuką jest znieść jajko, lecz je **wygdakać**”.

1998.09.29

Dlaczego wszystkie przychylne decyzje załoga zakładów musi wykrzyczeć, wytupać albo **wygłódować**?

1995.04.27

Ludziom z maturą nie musiałbym objaśniać, w czym rzecz. A ci tutaj nie rozumiają, nie potrafią (jak mawiał poeta Jan Galkowski) **wyglówkować**: o co się rozchodzi? O to, proszę panów, że forma rozkazująca od czasownika jeździć brzmi: jeźdź! i nigdy inaczej. Co wcale nie znaczy po waszemu: dawajta żryć!

2001.03.17

Odkąd z szyldu Ministerstwa Kultury i Sztuki **wy gumowano** „sztukę”, degradacja stosunku państwa doń stała się faktem – mówił Kazimierz Kutz.

2000.03.24

I wreszcie identyfikacja. Owych 500 cech mowy, dających się **wyindywidualizować**, pozwala stwierdzić, czy wypowiedź z taśmy dowodowej należy do tej samej osoby co na nagraniu porównawczym.

1994.12.27

Zawzięcie walczone o kompozycje Dudy Gracza – „**wyklikano**” je blisko 50 razy.

2001.11.16

A zatem informacji jest coraz więcej, trend naruszania i podważania ustaleń nauk ścisłych (fizyki, kosmogonii, kosmologii) ulega nasileniu, a jeśli się uda **wyklonować** nieco myszy, owiec lub cieląt, pojawia się – ja nie ganię, tylko relacjonuję – pewne siebie oświadczenie, że (...).

1999.04.03

Tę funkcję sprawowaną obecnie przez rząd również można by sprywatyzować bądź **wykontraktować** – z pożytkiem dla środowiska.

1995.11.23

Na ekran nieustannie rzutowane były dialogi typu: „Rozbierz się na oczach wszystkich sflaczałych fiutów”, „Zaraz cię **wykopuluję!** – Vincent zaczyna krzyczeć i z grymasem Fauna rzuca się na Julię”, „Przewiercę cię kutasem i przybiję do ściany”, „Zostaniesz ukrzyżowana na suficie basenu”, „Rozerwę twą dziurkę w dupie na oczach wszechświata”, „Członek Vincenta jest mały jak zwiędła poziomka, jak naparstek babci”.

1999.11.30

Maciej Łopiński szczyt absurdu przeżył, kiedy zaingerowano mu w zdjęcie ilustrujące reportaż ze Stoczni. – Fota prezydium MKS, w tle, na ścianie zawieszony krzyż. **Wymaskowali** krzyż i został sam Lenin!

1998.08.31

W człowieku nie da się wszystkiego **wymiareczkować**. Wciąż dużo jest w nim tajemnicy.

1994.07.01

Z naszego życia **wyoperowano** śmierć – Ernest Bryll odwołuje się do swojego wiersza z lat siedemdziesiątych.

1998.10.29

Nawet, gdyby departamenty inwestycji kapitałowych miały „**wypączkować**”, usamodzielnic się i działać na podobnej zasadzie, jak obecnie domy maklerskie, to i tak ich zarząd byłby wspólny.

1994.12.15

Arcybiskup Adam Sapieha, choć zdeklarowany antykomunista, uznał, że trzeba trwać w małych enklawach kultury, swobody duchowej, polskiej tradycji, że uda się w ten sposób pod komunistycznym reżimem prowadzić działania publiczne i **wypertraktował** „Tygodnik Powszechny”, który od PSL stronił, do otwartego boju się nie włączał – i dzięki temu, istotnie, przez następne dziesięciolecia pozostał wysepką czystego słowa i myśli patriotycznej.

1996.05.04

Ma wartość zabytkową, kulturową i estetyczną. – Tylko **wypiaskować** tę cegłę – wzdycha Ewa Wójcik i wspomina Zagłębie Ruhry, gdzie budynki likwidowanych fabryk dają schronienie katedrom uniwersyteckim i pracownikom artystów.

1998.07.09

Siedział w tym burdelu własnoręcznym, przed oknem, zobaczyłam go z tyłu, zauważyłam, że miał założoną czapkę, ale jakoś tak głęboko, dziwnie nasuniętą, zapytałam: „Zimno ci?”, a on, nie odwróciwszy się, powiedział, a raczej **wypiszczał** mysim fałsetem coś pod nosem, pomyślałam, że (...).

2000.11.04

Tak i doszliśmy do wniosku, że musi zmienić kąt odbicia. Bardziej **wyplaszczyc** parabolę lotu.

2002.03.11

Wizja dobrego człowieka, którą szkicował nam Rousseau, oznacza, że zło trzeba **wyprojektować** na zewnątrz.

2003.08.19

Jest źle, to trzeba zrobić protest. No, ale co można „**wyprotestować**”, kiedy problemem nie jest totalitaryzm, tylko niekonkurencyjność przedsiębiorstw, bieda i ogólne zacofanie?

2002.08.10

Zawibrowała trąbka Chrisa Botti, perkusista Manu Katche stanął na wyciągnięcie ręki od publiczności i **wyrapował** jej prosto w twarz francuskojęzyczną, niezwykle dynamiczną partię utworu.

2000.03.15

Niestety, w całym sporcie trafiają się tacy, którzy chcą przedobrzyć, szukają czegoś ponad – jacyś lekarze, jakieś firmy, którym bardzo zależy, żeby organizm jeszcze bardziej „**wyrasować**”.

1998.10.10

Wielomilionowy kontrakt jest obsługiwany przez doradców, którzy z jednej strony nie mają doświadczenia w tego typu wielkich projektach, z drugiej zaś liczą na to, że w razie grożącej straty jakoś się wywiną albo **wyrenegocjują** warunki.

2001.10.17

Za kilka dni, gdy beton „**wysezonuje** się” komora zostanie przykryta stropem.

2002.04.23

Występuje ona w ostrych chorobach zakaźnych, gdy zarazki z ogniska zapalnego w jakimś miejscu ciała **wysięgają** do krwiobiegu i wywołują ciężkie objawy chorobowe.

1996.01.29

Dziwne słowo „rozdobędę” **wyspacjowałem**, bo w dykcjonarzach nieznane – a takie trafne, również w sensie dźwiękonaśladowczym.

1998.08.14

Falszywie brzmi stwierdzenie, że celem działania Izby jest standaryzacja funkcjonowania banków. Tego akurat nie da się w żaden sposób **wystandaryzować**, w odróżnieniu np. do dokumentów bankowych, w czym Izba aktywnie uczestniczy.

1996.09.18

Tylko w pierwszym półroczu br. ujawniono próby przemytu ponad 1000 litrów BMK, z którego można **wysyntetyzować** ponad pół tony amfetaminy wartości czarnorynkowej 3–5 mln USD.

1994.11.15

Powstaje też problem funkcjonowania spółek regionalnych radiofonii publicznej, spółek w niektórych przypadkach niezwykle kosztownych, których kwestia rachunku ekonomicznego jest fikcją, no bo jak tu mówić o rentowności i jej braku, kiedy ta rentowność lub jej brak zależy w dużej mierze od tego, ile pieniędzy tam **wyszufluje** Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w ramach podziału abonamentu.

2003.04.05

GSM zapewnia też dużo większą gamę usług – m.in. można nadać i odebrać faks czy też **wytransmitować** dane.

1995.03.07

Kilka minut po dziesiątej spalinowa lokomotywka ruszyła. Groźnie i ostrzegawczo rycząc, **wyturlała** się wraz z jednym wagonem ze stacji Piaseczno, poprzez ruchliwą ulicę, na szlak do Grójca.

1998.05.02

Powiedział, że Izba powinna zająć się ważniejszymi i pilniejszymi rzeczami i nie wyciągać raz jeszcze tej sprawy, która zapewne **zaantagonizowałaby** Izbę.

1995.02.03

Para koni brała cztery kubiki. Tyle brali wozacy z bagna, na suchym to ułoży na furę i osiem kubików świerku. A w tym bagnie koń **zabasuje** po brzuch.

1995.02.03

Inną kwestią jest sprawa dostępu do danych osobowych w nich zawartych czy objętych tajemnicą służbową albo państwową. Można je zawsze **zabialkować**, gdy udostępnia się je w trybie ustawy o informacji publicznej – stwierdziła w uzasadnieniu sędzia.

2002.10.31

Pod koniec obiadu P. H[ertz] ostro **zabredził** na temat Dmowskiego, którego stanowisko „się sprawdziło”.

2000.08.26

Pytania, na które starano się znajdować odpowiedzi, to m.in.: jak **zabudżetować** koszty, które są wspólne dla wielu projektów, w jakim stopniu przyczyniają się one do wyniku tych projektów, jak ocenić menedżerów zarządzających przedsięwzięciami.

2002.03.20

Po rozpaleniu w piecach (pali się od korytarza), kiedy ogień **zabuzował**, wychodzimy z gościnicy w stronę zony, którą widać w lunach reflektorów.

2002.08.03

Zacudowano się tym fenomenem, zwłaszcza zaś tym, że jelenie nie pojęły jeszcze, że wilka dawno nie ma i że drapieżne teraz są jezdnie.

1995.07.13

Zaczatowałem do kolegów z klubu: wszyscy dostali identyczną odpowiedź.

2001.05.05

Po jakiegokolwiek informacji można zaś zadzwonić lub **zafaksować**.

2000.01.12

Kiedyś nie przygotowałem się do występu, otworzyłem więc zapisy graficzne, bo trudno nazwać je nutami i **zafantazjowałem**, oszukując wszystkich.

1995.04.15

Zdaniem doktor Partyki w świadomości szefowej apteki **zafunkcjonował** układ osobistej znajomości siostry oddziałowej i dyrektor szpitala.

1993.12.18

Jeśli więc Tyrmand mógł awansować do roli klasyka, to doprawdy smutny jest stan naszej literatury. A szczególnie tego, co można nazwać świadectwem PRL-u. A tak bywało makabrycznie, upiornie, groteskowo, tak falowało i **zagestniało** się.

1995.06.24

Raz udało mu się **zagłówkować** z 7 metrów – Pagliuca był dobrze ustawiony.

1994.07.18

„Udało mi się w tym mieście **zahajcować**” – mówi dziś Jerzy Makosz.

1994.08.03

Do niedawna, aby **zaimplantować** na stronie www interaktywny kwestionariusz, trzeba było posługiwać się opartymi na bazach wiedzy aplikacjami AI (Artificial Intelligence).

2000.10.12

Anestezjolog, który za tę część zabiegu odpowiadał, wyjaśnia, że ze względów anatomicznych nie był w stanie użyć rurki zbrojonej nr 9, a następnie nr 8, **zaintubował** więc choremu nieuzbrojoną rurkę nr 6.

2001.04.13

Kiedy wieczorem w hotelu trener Apoloniusz Tajner obejrzał w telewizji upadek Małysza i doszło do konfrontacji z zainteresowanym, powstał spór, czy **zakantowała** lewa czy prawa narta.

2001.01.25

Karpowicz-poeta to nie platoński gawędziarz, ani eksperymentator-lingwista, jak go błędnie **zakatalogowała** polska krytyka, lecz moralista-atleta wskazujący, że (...).

1998.07.18

Powinnaś sobie ten ozór **zakolczykować** – powiedział jeszcze pasażer w średnim wieku i opuścił głowę.

1999.07.16

Narty te – w popularnym wydaniu jeszcze krótsze i jeszcze głębiej „wcięte w tali” – mają jedną nieoczekiwaną właściwość: aby wykonać skręt, nie trzeba żadnego obrotu nóg ciała, żadnej „rotacji”. Wystarczy pochylić je na bok, lekko **zakrawędziować** i wówczas zahaczona dziobem i tyłem, wygięta pod ciężarem narciarza deska wykonuje sama skręt niebywale precyzyjny i szybki.

1998.12.30

Kiedy się już z kimś **zakumpluję**, to dopiero mówię. Żeby kochać to miasto, trzeba się w nim wychować.

2000.05.19

Unia **zalegitymizowałaby** i Kwaśniewskiego, i SLD jako europejską socjaldemokrację. Do tego jest potrzebna Sojuszowi, bo rządzić mogą bez nas”.

1996.05.15

Świadczą one, jak władze starały się **zamataczyć** śledztwo i zatuszować przed opinią publiczną prawdę o tej zbrodni.

2002.06.06

Jeżeli zaś masz ser nieświeży, to gdy go w kostkę pokrajesz, włóż go w gotującą się polewkę, aby się w niej zagotował i dobrze **zamiękl**.

2001.08.02

„Cłobo Słobo” (**Zapałujcie** Miloszevicia) to porada dla brytyjskich sił pokojowych wysyłanych do byłej Jugosławii.

2000.05.02

Tym razem z uwagi na bliski termin wykupu PPT 1 przebieg notowań w nadchodzącym tygodniu postaramy się **zaprognozować** na podstawie analizy walorów serii trzeciej.

1995.07.24

Zachodzącym w głowę wójtom, jak by tu skutecznie **zapromować** swoją gminę, podpowiadamy: postarać się o wróżkę.

1994.09.24

Już dwa stulecia temu Francuz Anthelme Brillat Savarin w „Filozofii smaku albo medytacjach o gastronomii” **zaprorokował** – jak się okazało słusznie – że losy narodów zależą od ich sposobu odżywiania.

1994.12.28

Panie poruczniku, proszę o przepustkę, bo muszę pojechać **zaruchać**!! I każdy przełożony to zrozumie! Męska rzecz, chcieć sobie poruchać!

1999.03.27

Zaczyna się ostro „Okej, teraz go zarymuje/ Są nowiny/ Skurwysyny... dziewczyny... / Są nowiny/ Z wykopaliska mej skamienieliny”, ale kończy się jak zawsze, nie bójmy się go **zarymować**: sentymentalnie/ i banalnie: „Tak czy tak, miło było/ Dla was wszystkich być natchnieniem/ Bo za te wszystkie lata/ Tu jest rekompensata”.

2001.12.29

5.

(Podsumowanie, w którym odniesiemy się jeszcze raz do pracy K. Waszakowej *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny*, a na koniec wspomnimy o pracach dygitalizacyjnych prowadzonych m.in. w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej.)

Autorka cennej publikacji *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny* skonstruowała w swojej książce *Indeks* liczący ok. 4360 nowych jednostek. Na liście tej ujęto jedynie (prawie jedynie) rzeczowniki, gdyż tylko ta kategoria gramatyczna stanowiła centrum uwagi badawczej. Zaprezentowane w niniejszej pracy powyższe wyszukanie czasowników to efekt czynności dalece zautomatyzowanej, niekosztownej (dodatkowo należy podkreślić, że ok. 10% powyższych czasowników ujęto w cudzysłowy, co jeszcze raz wskazuje na celność uwag W. Chlebdy dotyczących formalnych wyróżników frazematyczności (Chlebda 1991)). Wynikiem tej operacji jest lista 437 czasowników wraz z kontekstami. Ze względu na ograniczenia miejsca nie podajemy kontekstów dla dalszych ponad 500 czasowników, które uznajemy za neologizmy. Liczba 437 nie jest miarą przypadkową – stanowi 10% materiału przedstawionego przez autorkę *Przejawów internacjonalizacji...* Oczywiście, wiele z przytoczonych czasowników nie powstało w latach 1985–2004, ale podobnie oczywiście wiele z rzeczowników z *Indeksu* K. Waszakowej nie jest materiałem powstałym w latach 1985–2004, zatem listy te (*Indeks* K. Waszakowej oraz lista przedstawiona w niniejszym artykule) mają te same zalety, co i słabości. Są dyskusyjne, jeżeli brać pod uwagę kwestie datacji. Porównajmy kilka przykładów z pracy K. Waszakowej, odnosząc je do wybornego *Słownika języka polskiego* PAN pod red. W. Doroszewskiego (dalej także: *Słownik*):

jumper

W pracy K. Waszakowej uznany za neologizm. Wyraz ten jest notowany w *Słowniku języka polskiego* pod red. W. Doroszewskiego. Autorka – przypuszczamy – chce mieć na uwadze neosemantyzm języka polskiego *jumper* (1 – pulower, 2 – wymienny, mały fragment twardego dysku, spełniający funkcję przełącznika). Ponieważ w materiale *Indeksu* brak oznaczenia gwiazdkowego, więc przyjąć trzeba, że w pracy zaczął się błąd.

menażer

W *Słowniku języka polskiego* pod red. W. Doroszewskiego występuje jako hasło aż dwa razy.

mikolog

W *Słowniku* wyraz notowany. (Można także przyjąć, że K. Waszakowej chodziło tu o „specjalistę w sprawach dotyczących Mickey Mouse”, ale wówczas i tak musiałaby się pojawić gwiazdka neosemantyzmu, choć w tym wypadku źródłosłów byłby inny.)

rekonwersja

Hasło znajduje się w *Słowniku* pod red. W. Doroszewskiego. Prace nad tym słownikiem zakończyły się przed rokiem 1985.

skating

W *Słowniku* wspomina się o wrotkach; obecnie również o deskorolce, ale także i o wrotkach, więc jest to 1/2 neosemantyzm, lecz Autorka o tym nie informuje (chyba że powinniśmy rozpatrzeć derywat od wyrazu *scat* a) w *Słowniku wyrazów obcych* pod red. W. Kopalińskiego: sposób śpiewania, b) *scat(ing)* coś w rodzaju fonetycznego zapisu synonimu pokrywającego się zakresem z polem semantycznym koprofili). Jeżeli żadna z tych interpretacji nie jest właściwa, to w *Indeksie* jest „półbłąd”.

mikropowieść

Autorzy *Słownika* pod red. W. Doroszewskiego spostrzegli ten wyraz w publikacji z roku 1966.

- Wyrazy z kontekstami odszukane w tekstach:

super

J. Brzechwa, *Rzepka literacka*

Literatura nie jest już **super**,
Każdy w nią wali jak w kaczy kuper (...).

cyborgizacja

J. Brzechwa, *Schizofrenia*

– Kolego Adler – zwrócił się Garraud do Alzatzczyka – proszę wstrzymać **cyborgizację** i podwoić dawkę leków. Od jutra zastosujemy wstrząsy elektryczne.

antymuzyka

J. Brzechwa, *Antyalfabet*

Elementy interpunkcyjne dałyby się zastosować z równym powodzeniem do innych rodzajów twórczości, jak **antymuzyka** czy antymalarstwo.

Jan Brzechwa został pochowany w 1966 roku na Powązkach.

autodefinicja

K. Irzykowski, *Słoń wśród porcelany*

Poetycko treść jest formą; by być poezją, treść musi się stać radosnym faktem życia... Poezja musi być pojmowana jako twórcza **autodefinicja** człowieka.

Edycja dzieł K. Irzykowskiego przygotowana przez Bibliotekę Narodową ustala powstanie tego tekstu na rok 1934.

autotresura

S. Brzozowski, *Rozbrojenie duszy*

Jako kult nauki przedstawiane było w demagogicznych katechizmach „myśli niepodległej”, w traktatach moralnych **autotresury** członka partii i wyborcy – zrzeczenie się samoistości duchowej, własnego w głębi duszy utajonego poczucia, że każde ja jest czymś jedynym, niezastąpionym, posterunkiem zdany własnemu swojemu heroizmowi.

neomesjanista

S. Brzozowski, *Polskie Oberamergau*

Polski „**neomesjanista**”, przyjmując jakąś prawdę naukową – czyni to tak, jak gdyby tu zależnym było tak lub nie od jego dobrej woli.

Historycy literatury polskiej umiejscawiają Stanisława Brzozowskiego w grupie pisarzy Młodej Polski.

autokastracja

J. Stachniuk, *Chrześcijaństwo a ludzkość*

Amputacja taka to w pierwszym rzędzie unicestwienie popędu płciowego jako wyjściowej formy energii bioemocjonalnej, a następnie storturowanie i złamanie pełni biologicznej ciała. Chrystus zdecydowanie zalecał **autokastrację**; w ten sposób zło utracano radykalnie.

charyzmat

J. Stachniuk, *Chrześcijaństwo a ludzkość*¹

Wiem przecie, że wszyscy, co takie właśnie życie wiedli, mają zapewniony **charyzmat** Boży, aż do końca świata wszystkiego...

hiperdynamika

K. Irzykowski, *Programofobia*

Ze względu na tę niedawną przeszłość proponuje autor zastąpić termin „dynamika” terminem „**hiperdynamika**”, rozumiejąc przez nią naładowania emocyjne w ten lub ów sposób obiektywnie ważne, a stanowiące osobistą stawkę poety i czytelnika.

mahdysta

H. Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*

Nadszedł szósty dzień podróży. Nazajutrz w południe karawana dotarła do Faszody, ale znalazła tylko zgłiszczą. **Mahdyści** biwakowali pod gołym niebem lub w skleconych naprędce szałasach z trawy i gałęzi.

Był to znakomity między **mahdystami** człowiek, skryty nieprzyjaciel kalifa Abdullahiego, ale natomiast osobisty przyjaciel Hatima. Ten przyjął gościnnie u siebie starego szejka wraz z dziećmi, zaraz jednak na wstępie opowiedział im niepomyślną nowinę.

Woda w szczelinach przejęta była także jej zapachem, co obojgu dzieciom przypominało w niemiły sposób Omdurman i **mahdystów**, którzy namaszczeni głowy tłuszczem ugniecionym z proszkiem siarczanym.

Ale z dwójga złego Staś wolał mieć do czynienia z czarnymi niż z **mahdystami**. Liczył przy tym i na to, że na wypadek spotkania zbiegów lub osad miejscowych Kali i Mea mogą mu być pomocni.

– To dowodzi – zauważył Staś – że Smain ze swoimi **mahdystami** jest już Bóg wie gdzie – i że w żadnym razie nie wpadniemy w jego ręce.

Zależało mu jednak na tym bardzo, by zapoznać się z bronią angielską, albowiem posiadanie jej i umiejętność użycia podniosłyby jego znaczenie w obozie **mahdystów** – nie mówiąc o tym, że w razie jakiego napadu łatwiej by było mu się obronić.

(...) ale i zmarłych z chorób grasujących wśród **mahdystów**, a szczególnie wśród ich niewolników.

Jeńcy jednak nie tylko nie wrócili, ale przyszła z Chartumu wiadomość, że **mahdyści** obchodzą się z nimi coraz okrutniej, a że Smain, nabrawszy od rządu pieniędzy, zdradził.

Przystał całkiem do Mahdiego i został mianowany emirem. Ludzie powiadają, że w tej okropnej bitwie, w której poległ generał Hicks, Smain dowodził artylerią Mahdiego i on to podobno nauczył **mahdystów** obchodzić się z armatami, czego przedtem, jako dzicy ludzie, wcale nie umieli.

Pani Olivier nie wiedząc dokładnie, gdzie leży Medinet, zaniepokoiła się, czy to nie będzie zbyt blisko od **mahdystów**, i wreszcie poczęta wypytywać o to pana Rawlisona.

¹ Tekst powielony nielicznie przed 1989 rokiem. W tym sensie podajemy ten przekład jako raczej ciekawostkę, a nie korektę *Indeksu neologizmów*.

Jakkolwiek Staś był w duszy bardzo zawzięty na **mahdystów**, jednakże wzruszył się także prośbą i bólem Fatmy.

– Wpadnięcie w ręce **mahdystów**, których oddziały włóczyły się po całym pograniczu.

– Zabrałem je **mahdystom**, których pobiłem kilka tygodni temu.

Pomyśl, że jestem teraz zupełnie bezbronny i gdyby który z tych **mahdystów**, których rozbiłem, zabłąkał się przypadkiem do tego parowu, mógłby mnie sam jeden zarznąć jak owcę.

• Poza ekscerptami literackimi (powyżej) SBJP J. Wawrzyńczyka notuje:

hiszpanizacja Nim dojdzie do wymarzonej przez rabbi Thona hiszpanizacji, może przyjść przedtem: arabizacja! <Nowaczyński A. 1936: 229>

homo – To nie ma sensu! – wrzeszczało opasłe **homo** – pan mi zalegasz z opłatą czynszu już drugi kwartał! <Szuro A. L. 1928: 9> Czy Profesor Tischner zdawał sobie sprawę, że niektórych obraził, bo myśleli, że tu chodzi o homoseksualistów (słowo „**homo**” uważane jest za skrót odnoszący się do tej kategorii ludzi) [...]. <Po prostu (Warszawa) 1990, 44: 2>

italianizacja Miodek J. 1976: 120

karuzelizm Dąbrowska K. 1957: 53, 66

demoliberalizm (Pewien odłam prasy z całym cynizmem uprawia metodę zohydzenia przeciwników, wychodząc z założenia, że w walce z „demoliberalizmem” cel uświęca środki. <WiadL 1939, 7: 6>

ekskomunista Kultura 1960, 4: 153

standing Kultura 1961, 6: 142

Poza przytoczonymi *explicite* przykładami należy powiedzieć, że od roku 1938 dysponujemy derywatami *biogenetyczny*, *biogenetycznie*:

R. Steiner, *Prawda i Nauka. Wstęp do Filozofii Wolności*

Różne pytania o znaczeniu narządów szczątkowych niektórych ustrojów można było poprawnie postawić dopiero wtedy, gdy odkrycie prawa **biogenetycznego** stworzyło potrzebne do tego warunki.

Człowiek bowiem filozofujący nie ma żadnego doświadczenia w tej dziedzinie, a wnioski, przy pomocy których próbowałby zrekonstruować treść świadomości tych **biogenetycznie** względnie ontogenetycznie prymitywnych stopni rozwoju, musiałyby przede wszystkim stwierdzić, jaką treść znajdujemy w świadomości człowieka filozofującego na początku filozoficznej jego refleksji”.

Zatem trudno przypuszczać, by wyraz *biogenetyka* 160, 189 (Waszakowa 2005: 160, 189) był neologizmem powstałym w latach 1985–2004.

Wszystkie te przesunięcia datacyjne są rozpaczliwym błędzeniem w przypadkowo przeszukiwanym materiale tekstowym. Prawdziwą rewolucję w zakresie datacji nowopolskiego słownictwa przynieść może praca wykonywana w niektórych bibliotekach, np. w Bibliotece Narodowej, w Wielkopolskiej Bibliotece Cyfrowej, ale przede wszystkim w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej. Otóż to właśnie w tej ostatniej bibliotece wykonuje się skanowanie czasopism z wykorzystaniem systemu OCR.

6.

**(Dodatek, czyli lista kilkuset czasowników,
których ze względu na konieczność ograniczenia rozmiarów publikacji
nie możemy uzupełnić kontekstami.)**

Poniżej podajemy dodatkowo kilkaset interesujących czasowników wybranych z przebogatego materiału „Rzeczpospolitej”. Ze względu na brak miejsca ograniczamy się do podania listy (niektóre przykłady morfotaktycznie możliwe, choć wątpliwe).

deaktywować	naświecić	podmrozić
defasonować	natrąbić	podomyślać
dekomunalizować	naustalać	podparać
dekonstruować	nawczasować	podpiętrzyć
denominować	nawychowywać	podpromować
depersonifikować	nawyciągać	podrażzyć
dodłubać	nawygibać	podryblować
doeskortować	nawyrzucać	podryfować
dofikać	nawzruszać	podsuflować
dofrunąć	nazgłaszać	podszlifować
dofruwać	nazwiedzać	podszminkować
dognieść	obkupować	podśmiać
dohaftować	obsądzić	podświnić
doinstalować	obsiadywać	podworować
dokonwojować	obszeptać	podyrektorować
dokopiować	obszturchnąć	podyrgować
dokrzyknąć	oddefilować	podzlecać
dołamać	oddeprymować	poaulować
dołomotać	oddziabać	poledrować
dooglądać	odhibernować	pogłędzić
doopisywać	odkojarzyć	pogrzechotać
dopłakać	odobrazić	pogrzezzyć
doretuszować	odpączkować	pogrzmieć
dostopować	odpękać	pohalsować
dostrzyknąć	odpomnieć	pohisteryzować
dośnieżyć	odpożyczyć	pokaprysić
doświecić	odredagować	pokelnerować
dotankować	odsikać	pokląć
dotłumaczyć	odspawać	pokluczyć
doubezpieczyć	odszpecić	pokłaniać
nadrucać	odwalczyć	pokontynuować
nadtruchleć	odwiosłować	połasować
naknuć	pobłaznować	połuskać
nakrytykować	pobrzęczeć	pomajstrować
namądrzyć	pobywać	pomamrotać
napalać	pochrupać	pomanifestować
napodpisywać	poczarować	pomarudzić
naprzesuwać	poćpać	pomataczyć
naspotykać	podkrzepić	pomądrzyć
nastarać	podkrzyknąć	pomielić
naścisnąć	podmontować	pomoknąć

pomolestować	pownioskować	wygumować
ponapawać	powsiakać	wygrać
ponaradzać	powspółodczuwać	wykopiować
poniuchać	powszczynać	wykuglować
poobnażać	powykadzać	wylaszować
poobstawiać	powykluczać	wylobbować
poodczytywać	powykrzykiwać	wymanipulować
poodłamywać	pozasądzać	wymiksować
poodłączać	pozerkać	wynormalnieć
poorbitować	pożołądkować	wyoddychać
popaktować	prekonfigurować	wyozonować
popiłować	przebrakować	wypelgać
poplajtować	przećpać	wypremiować
poplanować	przedekorować	wyprocedować
popławić	przefastygować	wystabilizować
popodchodzić	przekosić	wysugerować
popodglądać	przełazikować	wyszpiciować
poporządkować	przełowić	wyszurnać
poprężyć	przemłócić	wytrałować
poprocedować	przenumerować	wytransferować
poprodukować	przepalać	wywartościować
poprojektować	przepękać	wyworkować
poprzelaczać	przeskanować	wyzmieniać
poprzepraszać	przesnuwać	wyzwiedzać
poprzestrzeliwać	przeświewać	wyżrebić
poprzeuczać	przetransferować	wyżeńić
porecytować	przetrzeźwieć	zabrandzłować
poreformować	przeżęglować	zabrzązować
porozliczać	przyasekurować	zachrupać
porozłączać	przybrązować	zaciachać
porozmieniać	przycytować	zacykać
porozpieszczać	przyłagodzić	zadmuchać
porybaczyć	przyprocedować	zadryfować
posączyć	przyrąbać	zadudlić
posędziować	przysłyszeć	zadyskutować
poskreczować	przytuptać	zaeksperymentować
posmagać	recentralizować	zaepatować
pospekulować	rekadrować	zaetykietkować
posplątywać	reoptymalizować	zaetykietować
postrugać	reprogramować	zafirmować
poszarżować	rozduścić	zafoliować
pościgać	rozerotyzować	zageśtnieć
pośnić	rozfruwać	zahibernować
poświętować	rozkompresować	zakiwać
potrąbić	rozksięgować	zaklikać
potroskać	rozpączkować	zakozłować
poucześnieć	rozrzeźbić	zalobbować
pouprawiać	rozspacerować	zapałować
pouśmiercać	rozspawać	zapolemizować
powielbić	wyblokować	zaposłować
powierzgać	wydziczeć	zarzutować
powkurzać	wywokować	zasusiać
powłączać	wygipsować	zaskutkować

zasmeczować	zatorować	zesuponować
zaspoinować	zauczestniczyć	ześlinić
zasponsorować	zazbroić	zeźmiać
zasuflować	zażonglować	ześmierdnać
zaszczytować	zesmarkać	zezłomować
zaszprycować	zesobaczyć	
zatargnąć	zesortować	

BIBLIOGRAFIA (CZTERY KOPY Z NADDATKIEM)

- Aptacy T. 1975. Typy homonimów słowotwórczych w czasownikach z przedrostkiem *prze-*. *Poradnik Językowy* 10, 568–572.
- Bartmiński J. 1981. Polskie czasowniki złożone typu *stukać-pukać*. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica* 2, 5–15.
- Basaj M., Boryś W., Popowska-Taborska H. (red.) 1987. *Slawistyczne studia językoznawcze*. Wrocław etc.: ZNiO.
- Bellert I., Saloni Z. 1972. O opisie semantycznym haseł czasownikowych. W: Wierzbicka A. (red.) 1972, 223–236.
- Bień J.S. 2006. Kilka przykładów dygitalizacji słowników. *Poradnik Językowy* 8, 55–63.
- Bobrowski I. 1983. Cechy subkategoryzacji czasowników występujących w zdaniach z *się*. *Polonica* 8, 147–170.
- Bobrowski I. 1985. *Cechy subkategoryzacyjne polskich czasowników przechodnich*. Wrocław etc.: ZNiO.
- Bogusławski A. 1963. Czasowniki dokonane i niedokonane i ich stosunki wzajemne. *Z polskich studiów slawistycznych* 2. *Językoznawstwo*, 153–159.
- Bogusławski A. 2004. *Aspekt i negacja*. Warszawa: Takt.
- Bogusławski A., Wawrzyńczyk J. 1993. *Polszczyzna, jaką znamy. Nowa sonda słownikowa*. Warszawa: KLF UW.
- Bojar B. 1978. Polskie czasowniki dotyczące procesów informacyjnych (Elementy metainformacji w tekstach języka naturalnego). *Studia Językoznawcze. Streszczenia prac doktorskich* 3, 7–43.
- Bojar B. 1979. *Opis semantyczny czasowników ruchu oraz pojęć związanych z ruchem*. Warszawa: UW.
- Brajerski T. 1967. Krotność czasownika we współczesnym języku polskim. *Slavia Occidentalis* 26, 17–24.
- Brajerski T. 1987. O derywacji wewnątrzczasownikowej. W: Basaj M., Boryś W., Popowska-Taborska H. (red.) 1987, 75–81.
- Branicka T. 1985. Homonimiczność dokonanych czasowników przedrostkowych. *Poradnik Językowy* 3, 145–156.
- Buttler D. 1970. Związki składniowe czasowników z prefiksem *do-*. W: Szymczak M. (red.) 1970, 163–173.
- Chlebda W. 1991. *Elementy frazematyki. Wprowadzenie do frazeologii nadawcy*. Opole: WSP.
- Dunaj B. 1971. *Iteratiwa typu bierać, pisywać w języku polskim*. Kraków: UJ.
- Gladney F.Y. 1963. Próba ekonomicznego opisu morfologii czasowników w języku polskim. *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego* 22, 55–61.
- Grochowska A. 1980. Próba opisu reguł łączliwości przedrostka *prze-* z tematami czasownikowymi. *Polonica* 5, 59–74.
- Grzegorzczkova R. 1969. *Czasowniki odimienne we współczesnym języku polskim*. Wrocław–Warszawa–Kraków: ZNiO.
- Holvoet A. 1996. O semantyce polskich czasowników typu *nałowić, nałowić się*. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 33, 39–46.

- Janasowa J. 1980. Rekcja grupy semantycznej czasowników z przedrostkiem *do-*. W: Wróbel H. (red.) 1980, 31–40.
- Jędrzejko E. 1987. *Semantyka i składnia polskich czasowników deontycznych*. Wrocław etc.: ZNiO.
- Kawka M. 1987. O rozwoju znaczeń dystrybutywnych czasowników wieloprefiksalnych w językach słowiańskich ze szczególnym uwzględnieniem języka polskiego i języków południowosłowiańskich (na podstawie funkcji prefiksu *po-*). *Poradnik Językowy* 3, 177–184.
- Kreja B. 1979. Czasowniki dokonane na *-nąć* jako źródło nowych form czasowników niedokonanych. W: Safarewicz J. i in. (red.) 1979, 183–190.
- Krupianka A. 1969. *Formacje czasownikowe z przedrostkiem o- (ob-) w języku polskim*. Toruń: TN.
- Krupianka A. Próba logiczno-syntaktycznej klasyfikacji polskich czasowników przedrostkowych. *Z polskich studiów slawistycznych* 3. *Językoznawstwo*, 23–30.
- Kućała M. 1963. Czasowniki dokonane typu *nanosić, poruszać* w słownikach języka polskiego. *Język Polski* 43(4–5), 200–206.
- Kućała M. 1964. Czasowniki wielokrotne we współczesnym języku polskim. Zakres i systematyka. *Język Polski* 44, 201–214.
- Kudra B. 1993. *Wpływ przedrostków na łączliwość składniową czasowników ruchu*. Łódź: UŁ.
- Kudra B. 1995. Nowe derywaty czasownikowe. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Linguistica* 34, 51–60.
- Lipińska H. 1987. Uwagi o opisie połączeń form czasownikowych z *się* w *Słowniku języka polskiego PAN* pod red. W. Doroszewskiego. *Polonica* 11, 173–191.
- Lubaszewski W. 1982. *Struktura morfemowa polskiego czasownika (próba opisu generatywnego)*. Wrocław etc.: ZNiO.
- Majewska-Grzegorzczkova R. 1957. Czasowniki kauzatywne i receptywne w języku polskim. *Poradnik Językowy* 2, 49–62.
- Mączyński M. 1982. Derywacja czasowników ekspresywnych i onomatopeicznych. Zarys problematyki. *Język Polski* 62(4–5), 255–259.
- Mieczkowska H. 1985. *Denominalne derywaty czasownikowe o formantach prefiksarno-sufiksalnych w języku polskim i słowackim (studium kontrastywne)*. Wrocław etc.: ZNiO.
- Mirowicz A. 1959. Miejsce aspektów w systemie morfologicznym czasownika. *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego* 18, 109–111.
- Ostromęcka-Frączak B. 1995. *Mechanizmy analogii słotwórczej (na materiale czasowników)*. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Linguistica* 34, 77–84.
- Paulsson O. 1966. Prefiksacja zapożyczonych czasowników prefiksalnych w językach słowiańskich. W: Wróbel H. (red.) 1996, 49–52.
- Pianka W. (red.) 1983. *Z problematyki czasownika słowiańskiego*. Katowice: UŚ.
- Piernikarski C. 1967. Tendencje rozwojowe aspektu czasownika w języku polskim. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 7, 65–74.
- Puzynina J. 1969. Z metodologii badań nad derywatami odczasownikowymi. *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego* 27, 83–92.
- Rudnik-Karwatowa Z. 1989. O możliwościach tworzenia czasowników poliprefiksalnych na *po-* w języku rosyjskim i polskim. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 25, 175–180.
- Rudnik-Karwatowa Z. 1991. Kumulativa a distributiva. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 27, 197–204.
- Safarewicz J. 1965. O polskich czasownikach na *-kać*. *Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej* 5, 389–395.
- Safarewicz J., Rymut K., Kućała M., Lubaś W. (red.) 1979. *Opuscula polono-slavica*. Wrocław etc.: ZNiO.
- Saloni Z. 2007. *Czasownik polski. Odmiana. Słownik 13 500 czasowników*. Warszawa: Wiedza Powszechna.
- SBJP. <http://www.leksykapolska.pl/sbjp.html>.
- Sękowska E. 1983. Funkcje semantyczno-słotwórcze przedrostka *pod-* w prefiksalnych derywatach czasownikowych. *Poradnik Językowy* 3, 173–182.
- Sękowska E. 1985. Funkcje prefiksu *pod-* w formacjach czasownikowych. *Poradnik Językowy* 9–10, 601–611.

- Stankiewicz J. 2006. Wymiana prefiksów w derywacji odczasownikowej (na materiale gniazdowym). *Poradnik Językowy* 10, 119–125.
- Szymczak M. (red.) 1970. *W służbie nauce i szkole. Księga pamiątkowa poświęcona Profesorowi Doktorowi Zenonowi Klemensiewiczowi*. Warszawa: PWN.
- Śmiech W. 1968. Kształtowanie się funkcji semantycznych czasownikowego przedrostka *od(e)-* w języku ogólnopolskim. *Z polskich studiów slawistycznych* 3. *Językoznawstwo*, 43–49.
- Warchoń S. 1972. Ze słowotwórstwa czasowników ekspresywnych w językach słowiańskich. *Z polskich studiów slawistycznych* 4. *Językoznawstwo*, 121–127.
- Waszakowa K. 2005. *Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Wesołowska D. 1961. Przechodność i nieprzechodność tego samego czasownika w zależności od znaczenia. *Język Polski* 41(1), 19–30.
- Wierzbicka A. (red.) 1972. *Semantyka i słownik. Praca zbiorowa*. Wrocław etc.: ZNiO.
- Wróbel H. (red.) 1980. *Współczesna polszczyzna i jej odmiany*. Katowice: UŚ.
- Wróbel H. (red.) 1996. *Studia z leksykologii i gramatyki języków słowiańskich. VI polsko-szwedzka konferencja slawistyczna. Mogilany, 1–3 października 1995*. Kraków: IJP PAN.
- Wróbel H. 1978. O zasadach opisu słowotwórczego polskich czasowników prefiksalnych. *Studia Gramatyczne* 2, 105–119.